

**PRISEN
FOR ÅRETS
PATIENT
OPLEVELSE
2024**

Indstillinger til Prisen for Årets Patientoplevelse 2024

Indstilling 1: Patientpanel for kvinder & par i fertilitetsbevarende behandling	4
Indstilling 2: Social Sundhed	5
Indstilling 3: Mennesker har brug for mennesker	7
Indstilling 4: Ungementorer på Herlev og Hvidovre Hospital	9
Indstilling 5: Lev godt efter brystkræft – bone@BC appen	11
Indstilling 6: Ulighed i Sundhed – EN AF OS i Region Midtjylland	13
Indstilling 7: Frivillig Palliativ Indsats – et samarbejde mellem Sygehus Lillebælt og Røde Kors.	15
Indstilling 8: En lille Social Sejr under Indlæggelse - frivillighed i psykiatrien.....	17
Indstilling 9: Succes i samarbejdet mellem Sygehus Lillebælt og Mødrehjælpen	20
Indstilling 10: Palliativ Frivillig Indsats – et samarbejde med Røde Kors.....	23
Indstilling 11: Mennesker har brug for mennesker	25
Indstilling 12: APP-guider Sygehus Sønderjylland Sønderborg	27
Indstilling 13: Matching Brains – et peer to peer projekt, hvor unge med erhvervet hjerneskade støtter ligesindede unge.....	29
Indstilling 14: Tilkaldekorps af frivillige tryghedspersoner til utrygge patienter	31
Indstilling 15: Klædeskabet	33
Indstilling 16: Tæt og tør	35
Indstilling 17: Ungecaféer ved Ungdommens Røde Kors, i Psykiatrien i Region Syddanmark.....	37
Indstilling 18: Klædeskabet	40
Indstilling 19: Vidensenhed for rehabilitering og palliation ved Sår og Amputationer, ViRSA	42
Indstilling 20: Klædeskabet	44
Indstilling 21: Det Tværsektorielle Fællesteam	46
Indstilling 22: Partnerskab mellem Amager og Hvidovre Hospital og Social Sundhed	49
Indstilling 23: KOL på gadeplan	52
Indstilling 24: Sportscar Bornholm.....	54
Indstilling 25: PreCare-KOL.....	56
Indstilling 26: WeShelters Sociale Have på Bispebjerg Hospital.....	58

Indstilling 1: Patientpanel for kvinder & par i fertilitetsbevarende behandling

Titel på initiativet:

Patientpanel for kvinder & par i fertilitetsbevarende behandling

Ansvarlig for initiativet:

Anne Kirstine Revsbeck og Susanne Lund Kristensen

Organisatorisk forankring for initiativet:

Fertilitetsenheden, Regionshospitalet Horsens

Navn:

Anne Revsbeck

E-mail:

anrevs@rm.dk

Telefonnummer:

+45 20334209

Starttidspunkt for initiativet:

Primo 2023

Hvad er formålet med initiativet?

Formålet med initiativet er, sammen med patienter, at udvikle redskaber til at sikre fællesbeslutningstagning ifm. fertilitetsbevarende behandling. Endvidere er formålet med initiativet at skabe et forum for vidensdeling og sparring for patienter og pårørende.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Kvinder og par som modtager fertilitetsbevarende behandling - samt relevante pårørende.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Der findes, så vidt vi har kunnet afdække, ikke lignende initiativer for denne målgruppe. Endvidere findes der ikke danske redskaber til sikring af fællesbeslutningstagning med denne målgruppe.

Hvordan er initiativet implementeret?

Redskab for fællesbeslutningstagning er under udvikling og test hos målgruppen. Patientpanelet er nedsat og trådt sammen.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Initiativet sikrer at målgruppen i højere grad præsenteres for de forskellige valgmuligheder som de har ifm. fertilitetsbevarende behandling. Dermed sikres målgruppen et bedre overblik over sundhedsvæsenets tilbud i kontekst til målgruppens individuelle præferencer. Værdien kan dokumenteres kvalitativt ifm. interview/fokusgruppeinterview med målgruppen - samt følges kvantitativt via LUP

Personalets anerkendelse af initiativet?

Personale og målgruppe vurderer at initiativet er værdifuldt, da det skaber mulighed for ejerskab over forløbet for modtageren - og giver klinikerne et redskab til at tilrettelægge behandlingen i overensstemmelse med målgruppens præferencer. Slutteligt er patientpanelets drøftelser og input værdifulde ifm. tilrettelæggelse af forløb, tilbud om støtte, kommunikationsmateriale, mv.

Hvordan kan initiativet spredes?

Udviklingen af et redskab til understøttelse af fællesbeslutningstagning vil gøre det muligt for øvrige fertilitetsenheder at implementere en højere grad af fællesbeslutningstagning. Nedsættelse af et patientpanel vil endvidere give mulighed for lokale tilpasninger (hvis nødvendigt)

Indstilling 2: Social Sundhed

Titel på initiativet:

Social Sundhed

Ansvarlig for initiativet:

Kristina Louise Bliksted

Organisatorisk forankring for initiativet:

Civilsamfundsorganisation

Navn:

Karen Ingerslev

E-mail:

ki@socialsundhed.org

Telefonnummer:

+45 61664303

Starttidspunkt for initiativet:

Oktober 2014

Hvad er formålet med initiativet?

Den sociale ulighed i Danmark er stigende. Der er akut mangel på sundhedspersonale, og andelen af multisyge og ældre patienter stiger – ligesom den sociale og geografiske ulighed i sundhed. Selvom sundhedsloven giver ret til fri og lige adgang til sundhedsydelse i Danmark, er virkeligheden, at danskerne benytter og profiterer forskelligt af sundhedsvæsenets tilbud og uligheden koster både samfundet og det enkelte menneske dyrt. Mennesker i socialt udsatte eller sårbare positioner oplever mere sygdom, har et merforbrug af akutte henvendelser til sundhedsvæsenet og lever kortere end den øvrige befolkning. Denne patientgruppe støder på barrierer i deres vej gennem sundhedsvæsenet, som forhindrer lige adgang til behandling, og det kræver ressourcer, kulturændring og de rette kompetencer at sikre alle mennesker lige adgang til sundhed.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Sundhedsfaglige studerende på tværs af uddannelser støtter, motiverer og ledsager mennesker, som har brug for hjælp i deres kontakt med sundhedssystemet. Mennesker, som har brug for mere tid til at forklare sig, hjælp til at oversætte sundhedsinformation, til at finde vej til behandling og støtte til at føle sig trygge i mødet med sundhedspersonalet. Den sundhedsfaglige brobygger sikrer, at det enkelte menneske møder op til sundhedsaftaler, skaber tryghed og støtter op om kommunikationen mellem patient og sundhedsprofessionel. Dette styrker sundhedstilstanden hos den enkelte, men udbyttet går begge veje. Når brobyggeren som kommende sundhedsprofessionel får praksiserfaring med, hvordan mennesker i udsatte eller sårbare positioner oplever mødet med sundhedsvæsenet, opbygger brobyggeren den nødvendige redskabsskabe af kompetencer til at kunne nedbringe ulighed i sundhed i sit fremtidige virke. En indsats, som for patienten resulterer i kortere sygdomsforløb, bedre behandling, og længere levetid – og som på samfundsplan nedbringer ventelister, forebygger udeblivelser, og letter presset på den akutte behandling.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Social Sundheds mål er at skabe større lighed i sundhed gennem sundhedsinnovation. Forskning dokumenterer at metoden med den dobbelte målgruppe er unik globalt. Social Sundheds indsats rammer adskillige aktuelle bundlinjer. Udover øget lighed i sundhed, bidrager indsatsen til rekruttering til og trivsel i sundhedsfagene, samt til nedbrydelse af skel mellem sektorer og faggrupper. I de kommende år skal indsatsen skaleres nationalt og internationalt. Social Sundhed kan med sin systemforandrende metode medvirke til at skabe den nødvendige forandring, i samarbejde med sundhedsvæsenet, social- og beskæftigelsesområdet, uddannelsessektoren og resten af civilsamfundet.

Hvordan er initiativet implementeret?

Social Sundhed er en landsdækkende organisation med ca. 300 brobyggere fordelt over fire hovedsæder og ni kommuner i hele landet. Gennem åbne rådgivningstelefoner skabes der dagligt kontakt med mennesker, som har alvorligt brug for hjælp til at benytte sundhedsvæsenet. I 2022 modtog flere end 2.500 mennesker hjælp fra organisationen. Programteorien er publiceret i internationalt tidsskrift, og der er desuden etableret samarbejdsaftaler med en række uddannelsesinstitutioner, regioner, kommuner og fonde.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Når mennesker, der står i sårbare positioner i mødet med sundhedsvæsenet, får øget deres individuelle sundhedskompetencer ved at have en brobygger ved sin side, øges ligheden i sundhed. Når fremtidens sundhedsprofessionelle får praktiske erfaringer med og viden om sårbarhed, udsathed og bias, kan de være med til at skabe et sundhedsvæsen, som i højere grad skaber lighed i sundhed. Når det nuværende sundhedsvæsen på tværs af sektorer indgår i det tværsektorielle samarbejde om denne indsats, og er lydhøre og responsive overfor den læring og feedback, der kommer ud af indsatserne, øges den organisatoriske sundhedskompetence – og dermed mulighederne for at øge ligheden i sundhed. Der måles kvantitativt på antallet af tilknyttede brobyggere, antal unikke borgere, der modtager brobygning, udeblivelser og ikke-anvendte henvisninger fra egen læge før og efter tilknytning af brobyggere. Der måles kvalitativt på brobyggernes læring og distribuerede sundhedskompetence, på borgernes sundhedskompetencer og sundhed, og på sundhedsvæsenets organisatoriske sundhedskompetence (som gør systemet i stand til at tilpasse sig borgernes forskellige behov)

Personalets anerkendelse af initiativet?

Social Sundhed har modtaget en lang række priser, alt fra Kronprinsparrets Sociale Stjernedryspris, til kommunale frivilligpriser, ildsjælepriser m.v. Medarbejdere i sundhedsvæsenet på tværs af sektorer, som bruger rådgivningstelefonen for at tilknytte brobyggere til borgere, de har i et forløb, og som står sårbart i mødet med sundhedsvæsenet, giver hyppigt udtryk for at føle sig hjulpet og oplever øget arbejdsglæde ved at kunne tilbyde Social Sundheds hånd i ryggen til borgeren. Ledere og medarbejdere fra sundhedsvæsenet efterspørger oplæg, uddannelse og kompetenceudvikling af Social Sundhed, da de oplever at stå i svære situationer i forhold til disse borgere og at de mangler kompetencer og viden. Forskning har dokumenteret at de studerende oplever at stå stærkere i deres kommende faglighed gennem læringen i Social Sundhed, de har fået en øget viden om og relationelle og kommunikative kompetencer i mødet med mennesker, der står sårbart i mødet med sundhedsvæsenet, ligesom de får et tværfagligt netværk og et styrket CV.

Hvordan kan initiativet spredes?

Social Sundhed kan med den rette finansiering og de rigtige samarbejdsflader etableres i alle byer, som har sundhedsfaglige uddannelsesinstitutioner. I områder, hvor der ikke er tilstrækkeligt med sundhedsfaglige studerende, fungerer programmet "Det pensionerede Sundhedsvæsen", hvor pensionister med sundhedsfaglig baggrund varetager brobygningsarbejdet.

Indstilling 3: Mennesker har brug for mennesker

Titel på initiativet:

Mennesker har brug for mennesker

Ansvarlig for initiativet:

Eva Ahrensburg

Organisatorisk forankring for initiativet:

Projekt (partnerskabsaftale) mellem Socialøkonomiske virksomheder, Socialpsykiatrien og regional psykiatri. Projektet er finansieret af Velux Fonden

Navn:

Lotte Helveg

E-mail:

lmet@regionsjaelland.dk

Telefonnummer:

+4593576746

Starttidspunkt for initiativet:

1/1-2023

Hvad er formålet med initiativet?

Formålet med dette partnerskab, er at få skabt et optimalt brobyggende samarbejde, der giver mennesker med psykiske lidelser og mistrivsel adgang til ønskede netværk og meningsfulde fællesskaber, som kan styrke deres trivsel og handlekraft. Det sker gennem udvikling og afprøvning af samarbejdsmodeller mellem socialøkonomiske virksomheder: Veteranhaven i Slagelse og Sct.Hans Have i Roskilde, Socialpsykiatrien i begge kommuner og Psykiatrien i Region Sjælland. Brugere skal opleve, at de er med hele vejen i brobygningen, og at de derved oplever, at der udvikles en sammenhængende palette af indsatser på tværs af civilsamfund, sektorer og forvaltningsgrene. Og at udviklingen sker med udgangspunkt i brugernes egne, oplevede behov.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Den primære målgruppe for projektet er mennesker med psykiske lidelser i ambulante behandlingsforløb i distriktskykiatrien eller på psykiatriske klinikker. Klinikkerne tager sig af mennesker med diagnoser, som angst og depression. Distriktskykiatrien de tungere diagnoser, som skizofreni og personlighedsforstyrrelser. En del brugere bor på socialpsykiatriske (private eller kommunale) botilbud og projektet vil også række ud til dem i et samarbejde med kommunerne.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Det er et projekt hvor vi arbejder med at finde modeller for, hvordan vi kan skabe en sammenhængende psykiatrisk tilbyd, hvor alt foregår i sammenhæng mellem behandlingspsykiatri, kommunalt tilbud og socioøkonomisk virksomhed. En del af "behandlingen" foregår således i samarbejde med kommunen og ude i en af haverne (Roskilde eller Slagelse)

Hvordan er initiativet implementeret?

Implementeringen skal fokusere på at udvikle en samarbejdsmodel, der binder aktørerne sammen i et strategisk og forpligtende alliancefællesskab. Vi ved ikke på forhånd, hvordan modellen/modellerne kommer til at se ud. Men projektet vil afsøge og afprøve forskellige modeller for samarbejdet, såvel som forskellige brobyggende adgange til fællesskaber i haverne. Implementering kommer til at foregå som en inddragende og iterativ proces. Dvs. i flere loops, hvor det løbende vurderes om projektet bevæger sig i den rigtige retning og mod de forventede resultater.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Det har skabt værdi, at vi begynder at tænker anderledes om behandling af psykisk sygdom. At komme sig - Recovery - handler også om at komme tilbage til meningsfulde fællesskaber. Selvom vi kun er på 1 år af projektet, så giver det så god mening for både personale og patienter!

Personalets anerkendelse af initiativet?

Det er personale fra senge- og distriktspsykiatrien eller kommunen der stiller personale til rådighed, når en patient skal følges ud til haven. På sigt skal patienten komme ud til haverne. Der er et udbredt oplevelse af, at det at involvere det omkringliggende samfund og uddybe samarbejdet med kommunerne, kun kan skabe mere værdi for vores fælles brugere!

Hvordan kan initiativet spredes?

Politisk fokus, flere midler til at styrke samarbejde og incitament for virksomheder til at gå ind i dette samarbejde.

Indstilling 4: Ungementorer på Herlev og Hvidovre Hospital

Titel på initiativet:

Ungementorer på Herlev og Hvidovre Hospital

Ansvarlig for initiativet:

Lise Thorsen

Organisatorisk forankring for initiativet:

Afdeling for Børn og Unge på Herlev og Hvidovre Hospital

Navn:

Lise Thorsen

E-mail:

lise.thorsen.01@regionh.dk

Telefonnummer:

+4527409408

Starttidspunkt for initiativet:

1/9-2023

Hvad er formålet med initiativet?

Region Hovedstadens opgaveudvalg for børn og unge fremkom i 2020 med flere anbefalinger, der skulle give bedre patientforløb for børn og unge og deres familier. Af disse anbefalinger blev det i budgetaftalen for 2021 aftalt, at der fra 2021 skulle afsættes 1 mio. kr. årligt til et korps af ansatte mentorer på i første omgang to børne- og ungeafdelinger. Mentorerne skulle støtte unge patienter og deres pårørende, når de var i kontakt med hospitalet enten ifm. ambulant besøg eller under indlæggelse. Herlev og Gentofte Hospital samt Amager og Hvidovre Hospital havde begge aktivt tilkendegivet, at de var interesseret i at være med til at etablere en mentorordning for børn og unge. Planen var at ansætte ca. 6 mentorer i alt, der skulle bidrage med støtte til unge patienter og deres pårørende. De afsatte midler skulle, ud fra opgaveudvalgets uddybning af anbefalingen, anvendes til aflønning og uddannelse af mentorer samt til projektkoordinering. Der blev lagt op til et samarbejde med psykiatrien, som også arbejder med mentorordning.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Den primære målgruppe er unge i alderen 12-18 år, som har en kronisk sygdom, et længere forløb, som kan være livsforandrende eller ved forløb, hvor overgangen til voksenafdeling udfordres.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Brugen af mentorordning er set igennem længere tid i psykiatrien for voksne. Men den har først nu fundet sin vej i somatikken til de unge. Således er det noget helt nyt, at man nu ansætter unge mennesker, som selv har en kronisk lidelse, til at være ressourcepersoner for patienter/unge, som kommer ind med fx nydiagnosticeret diabetes. Vores ungementorer kan tilbyde alt fra samtaler med den unge til gåture eller deltagelse i gruppeforløb. Samtalerne foregår ofte på patientstuen og helst uden mor og far. For vores gruppeforløb samler vores ungementorer en gruppe unge med en kronisk lidelse, hvor fokus er fællesskab og aktiviteter. Men der er også fokus på at give mulighed for de lidt mere dybe og svære emner som ensomhed, mobning og hvordan man takler ungdomslivet med en kronisk lidelse. Tabuer bliver brudt og nye relationer på tværs af alder og køn bliver skabt.

Hvordan er initiativet implementeret?

I september 2023 blev 6 ungementorer ansat på hhv. Herlev og Hvidovre Hospital Afdeling for Børn og Unge. De blev ansat 10 timer/ugentlig hver. På hvert hospital var der en ambulatoriesygeplejerske, tæt på daglig praksis, som stod for den daglige kontakt med ungementorerne. Projekt- og udviklingsygeplejerske på Herlev Hospital stod for det mere overordnede ift. struktur, stillingsbeskrivelser og undervisning og

uddannelse af ungementorerne. Projekt- og udviklingspsygeplejerske tog fat i psykiatrien ift. at samarbejde om uddannelse af ungementorerne og hurtigt fik vi lov til, at deltage i deres 3-dages uddannelsesforløb for, at få vores ungementorer klædt på til opgaven. Derudover har vi løbende afholdt workshops på Herlev og Hvidovre Hospital mhp. at udarbejde materiale, plakater og spørgeskemaer mv. Vores ungementorer laver deres egen vagtplan i samarbejde med ambulatoriepsygeplejersken, således at de er her over hele ugen. Vi prøver, at få det til at passe ind i deres studieliv.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

En ungementor er en ung, som selv har en kronisk lidelse og på den måde kan fortælle om og invitere til dialog, som omhandler ungdomslivet og hvad det indebærer. En ungementor kan bidrage med viden om og erfaringer med et liv, hvor kronisk sygdom er en del af det. En ungementor er ansat 10t/ugen. Kan kontaktes hele året på mail med svar indenfor 3 hverdage. Hvad kan en ungementor tilbyde? Et forløb med en ungementor vil som udgangspunkt være 1-4 samtaler af en times varighed. Det er ungementoren, som har det primære ansvar for at lave aftaler med den unge. Ungementorerne kan både komme forbi ved ambulante, kortere og længere indlæggelser og tilbyder både individuelle samtaler og/eller fællesarrangementer. Ungementoren vil tilbyde samtaler, som tager udgangspunkt i den unges liv. Samtalerne behøver ikke at omhandle sygdom, men hvad der kunne fylde for den enkelte. Dog er udgangspunktet for samtalerne at understøtte, hvordan man i et ungeliv samtidig med at have en kronisk eller livsforandrende lidelse, kan håndtere sit ungeliv. Dertil de problematikker, som kan opstå, når man som patient går fra børne/unge regi til voksenregi, hvor man pludselig selv ejer hele ansvaret. Citaterne er uddrag fra vores evaluering, som de unge selv har skrevet: De var meget hjælpsomme og søde. Det har været rigtig rart at møde en person som jeg kunne spejle mig i og sparre med. Personlige problemer. Jeg synes det har været fedt at tale med en, som selv kan relatere til hverdags livet når man har diabetes. Jeg har kunne snakke om mine problemer med andre som forstår mig mere end andre gør. At vide at mange andre også har det samme. Jeg har følt at jeg ikke hvar alene med tingene. Jeg har fået det nemmere med at snakke med andre og det er sjovere at være sammen når man snakker sammen hurtigere. Det har været rart at møde nogen som også har noget de døjer med. Jeg har fået nogle råd på teknikker man kan lave. Vores ungementorer afleverer log-bog hver måned, hvor deres aktiviteter beskrives og her kan man også se antallet af samtaler. Hver gang de har afholdt et gruppearrangement laver de en skriftlig evaluering. Dertil får vores patienter mulighed for at besvare et spørgeskema efter samtale eller gruppeforløb.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Flere af vores personale har fået øjnene op for, at vores ungementorer kan noget "andet" de møder den unge på en anden måde end vi professionelle kan gøre. Det er ligesom "filterløs". Der er ikke noget på spil for den unge og det er helt ufarligt, at tale med en ungementor. Vores ungementorer har været med til at hjælpe vores personale til at forstå, hvordan et ungeliv skal forstås og hvordan man gør eller ikke gør, hvis man vil have en ung i tale.

Hvordan kan initiativet spredes?

Initiativet kan spredes ved at kopierer meget af det som vi har gjort. Ansættelse af unge kronikere, uddannelse af dem og herefter oplæring/introduktion og så er man i gang. Det kræver ledelse på lige fod med alle andre medarbejder som vi har ansat.

Indstilling 5: Lev godt efter brystkræft – bone@BC appen

Titel på initiativet:

Lev godt efter brystkræft – bone@BC appen

Ansvarlig for initiativet:

Klinisk sygeplejespecialist og Ph.d.-studerende Trine Lund-Jacobsen og Professor, overlæge Peter Schwarz

Organisatorisk forankring for initiativet:

Region Hovedstaden, Rigshospitalet, Center for Kræft og Organsygdomme, Klinik for Hormon og Stofskiftesygdomme

Navn:

Trine Lund-Jacobsen

E-mail:

trine.lund-jacobsen@regionh.dk

Telefonnummer:

+45 25318056

Starttidspunkt for initiativet:

1. maj 2019

Hvad er formålet med initiativet?

Borgerne kom til konsultation og udtrykte at de finder tiden efter den primære behandling med diagnosticering, operation, kemoterapi og stråleterapi, som værende meget intens og hurtig meget svær. Omverden (netværk, familie, hospital) opfatter dem som overlevede og raske. Borgeren føler, at det først er her, de kan opdage, hvad de har været igennem, og føler sig ikke raske, mere forandrede som "nye" personer. De mangler støtte og kan ikke lide at trække mere på deres netværk. De har det svært med at skulle i gang med livet igen og starte på arbejde med mere. Mange starter på antiøstrogen og mangler viden om symptomer med mere. Borgerne er usikre på validiteten af al den information der er tilgængelig på nettet og andre steder. De svageste borgere har ikke evnerne til at fremsøge information selv. Borgerne har ikke viden om, hvilke emner de kan kommunikere med behandleren om ved deres konsultationer, samt henvisningsmuligheder. De borgere der er svage og har svært ved at kommunikere, hjælpes via appen på vej til denne kommunikation i deres interaktion med behandleren. Ydermere giver initiativet de i forvejen stærke et selvhjælpsværktøj, så der skabes mere plads til de svageste i sundhedsvæsenet.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Borgere med tidligere, nuværende og kommende brystkræft, alle aldre, både mænd og kvinder.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Et selvmonitoreringsværktøj, skabt af sundhedsprofessionelle fra både endokrinologisk og kræft regi i tæt samarbejde med borgerne selv. Borgerne er en del af udviklingsprocessen i et frivilligt patientpanel, samt interview. Det er borgernes app med det indhold de finder relevant. Den er et støttende redskab i opfølgingsforløbet og kan erstatte telefonsamtaler mellem afdelingen og patienten. Den kan øge kommunikation og interaktion mellem behandleren og borgeren. Traditionelle sundhedsapps der tilbydes borgerne, er apps der først og fremmest er styret af behandleren, "indrapporteringsapps" der ikke har fokus på at støtte borgerne til at opnå forbedret kommunikation, ej heller at forbedre sundhedskompetencer hos og omkring borgeren. Appen sætter borgeren i centrum, nedbryder barriere om svære samtaleemner såsom seksualitet, styrker borgernes egenmestring af sygdommen - på patientens præmisser! Appen tilbyder den enkelte borger at følge sit forløb via diverse selvmonitoreringsværktøjer.

Hvordan er initiativet implementeret?

Initiativet er implementeret ved at bone@BC appen er en national RegionH app, der er tilgængelig i Apple appstore og Google playstore. Endvidere henviser Klinik for Brystkræft deres patienter til at bruge appen.

For nuværende pågår der et samarbejde om at udvikle appen, således den kan indgå i opfølgingsprogram på Klinik for Brystkræft. Sundhed.dk og Brystkræftforeningen henviser til appen. Appen anvendes endvidere til forskning.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Initiativet er frit tilgængelig, gebyr fri og tilbyder valid information udarbejdet af sundheds specialister. Det kan benyttes af alle brystkræft patienter, såvel kvinder som mænd og tidligere diagnosticerede, som ny diagnosticerede. Den fremmer sundhedskompetencer hos den enkelte. Den skaber en mere patient målrettet og direkte kommunikation på patientens præmisser. De stærke borgere finder støtte og behøver ikke kontakt til hospitalet, det frigiver ressourcer til de svage borgere og dermed er det med til at skabe mere lighed i behandling i samarbejde med civilsamfundet. Desuden kan de svage borgere opnå en stor støtte i at de kan finde information og kan monitorere sig selv, og dermed ikke behøver være bange for de symptomer, de oplever. Initiativet har modtaget Brystkræftforeningens Ærespris 2019 givet af patienterne selv. I 2020 modtog initiativet Dansk Sygeplejeråds Athena pris givet af sygeplejersker. Desuden er initiativet støttet af både Brystkræftforeningen og Sundhed.dk Appen er blandt de mest benyttede apps i Region Hovedstaden og har tidligere ligget nummer 1 i en længerevarende periode.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Initiativet er nytænkende, idet det er et selvmonitoreringsværktøj. Mange borgere har ikke brug for at blive ved med at blive monitoreret og konfronteret med deres sygdom af behandleren og have kontakt med hospitalet. De har til gengæld brug for et værktøj, hvor de kan monitorere sig selv i deres nye situation med deres "nye" jeg person, som de skal lære at kende. Endvidere kan borgerne have deres ønskede samtaleemner på telefonen som de altid har med sig, da de kan have svært ved at huske, grundet behandlingen og glemmer evt en seddel de har udarbejdet. Dette højner patientoplevelsen i mødet med sundhedsvæsenet. Sundhedspersonalet finder appen værdifuld, idet informationsmateriale ligger fast tilgængeligt på appen og er nemt at henvise til, således at brugerne kan sidde hjemme og læse det. Det udleverede materiale bliver ikke væk. Der er telefonopkald som borgerne ville foretage til afdelingen som de ikke behøver, da borgerne kan finde den manglende information i appen. Patienterne kan i hjemmet forberede deres samtale med de emner de ønsker at samtale om, samt fremvise f.eks. et smerteforløb, dette giver sundhedspersonalet uvurderlig viden om patientens forløb mellem konsultationerne der er 6 måneder eller mere imellem.

Hvordan kan initiativet spredes?

Idet appen er en Regions app, lever den op til alle godkendelser og krav. Den er derfor implementerbar i alle regioner og på alle brystkræft afdelinger i særdeleshed i borgernes opfølgings forløb, som kan vare flere år. Umiddelbart er der ingen barriere, andet end at man skal kende til initiativet. I princippet kan man lege med tanken om at implementere appen ved andre sygdomme, hvor den blot vil kræve specialisering.

Indstilling 6: Ulighed i Sundhed – EN AF OS i Region Midtjylland

Titel på initiativet:

Ulighed i Sundhed – EN AF OS i Region Midtjylland

Ansvarlig for initiativet:

PsyInfo Midt – Psykiatriens Informationscenter i Region Midtjylland. Leder af PsyInfo Midt: Jens Hanø Flensted-Jensen

Organisatorisk forankring for initiativet:

PsyInfo Midt, Psykiatrien i Region Midtjylland

Navn:

Lise Lundsgaard

E-mail:

ingkog@rm.dk

Telefonnummer:

+45 61197576

Starttidspunkt for initiativet:

Den spæde start var i 2018, men først i de senere år er initiativet blevet fast forankret i både psykiatri, somatik og sundhedsuddannelser.

Hvad er formålet med initiativet?

Hvordan kan vi mindske ulighed i sundhed for borgere med psykisk sygdom og skabe bedre møder mellem fagfolk og psykisk syge patienter – på patientens præmisser? EN AF OS i Region Midtjylland og PsyInfo Midt har med et stærkt samarbejde mellem frivillige med psykisk sygdom og psykiatrifaglige medarbejdere skabt indsatsen Ulighed i Sundhed, som gennem oplysning og dialog målrettet arbejder for at mindske uligheden. Borgere med psykisk sygdom oplever betragtelig ulighed i sundhed og lever markant færre år end borgere uden psykisk sygdom. Stigmatisering er vigtig faktor heri. Derfor arbejder frivillige i EN AF OS på at nedbryde stigma og skabe større forståelse ved at formidle egne erfaringer med psykisk sygdom til sundhedspersonale på og uden for hospitalerne, andre faggrupper i nær kontakt med psykisk syge såsom politiet, og kommende fagfolk såsom sygeplejerskestuderende. PsyInfo Midt uddanner frivillige i at formidle egne erfaringer på konstruktiv vis og til at gå i dialog. Det giver fagpersoner mulighed for at stille spørgsmål, som er svære at stille egne patienter. Derigennem opnår fagfolk større forståelse for livet med psykisk sygdom, og mulighed for – sammen med EN AF OS – at reflektere over adfærd og kommunikation. Den øgede forståelse giver herefter bedre møder med psykisk syge borgere.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Initiativet retter sig mod psykisk syge borgere, som oplever ulighed i sundhed.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Vores indsats er nyskabende ved at skabe et unikt samtaleforum, som systematisk skaber dialog mellem fagpersoner og borgere med levede erfaringer med psykisk sygdom – uden for magtforholdet i behandlerrelationen. Denne dialog har ikke været mulig før, og derfor har mange personalegrupper haft svært ved at opnå tilstrækkelig indsigt til at tilbyde den korrekte behandling. Selvom sundhedspersonale undervises i diagnosekriterier under uddannelserne, oplever mange at mangle viden om levede erfaringer med psykisk sygdom, og derfor opstår tvivl og fordomme, som er skadelige for behandlerrelationen. Vores indsats er banebrydende, fordi vi nedbryder tvivl og tabu ved konsekvent at skabe ligeværdige møder mellem fagprofessionelle og borgere, hvor man taler med patienterne frem for om dem. Lavpraktisk oplever vi fx på sundhedsuddannelserne, at studerende før vores besøg er nervøse for mødet med borgere med psykisk sygdom, men efter besøget finder psykiatrien fagligt interessant.

Hvordan er initiativet implementeret?

EN AF OS i Region Midtjylland har inden for det seneste år formået at skabe faste, regelmæssige besøgsaftaler med personalet på alle regionens akutmodtagelser, ligesom vi også har faste besøg på en stor del af regionens sundheds- og velfærdsuddannelser. EN AF OS tænkes således konsekvent ind i den almindelige undervisning og opkvalificering af fagpersoner og studerende. I eget system i Psykiatrien deltager EN AF OS fast på hospitalets deeskaleringskurser (20+ årligt) og introduktionsdage for nye medarbejdere, ligesom vi deltager på en lang række personale- og patientmøder samt tema- og udviklingsdage. Samlet havde EN AF OS i Region Midtjylland i 2022 og 2023 hhv. 112 og 168 besøg i indsatsen Ulighed i Sundhed. I 2023 ramte indsatsen over 4500 personer. WHO har på en international konference i november fremhævet indsatsen og produceret en længere video om arbejdet.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Initiativet styrker lighed i behandling ved at klæde fagpersonalet bedre på til mødet med borgere med psykisk sygdom. Ved at gøre nuværende og kommende fagfolk bevidste om egne forudindtagelser og give mulighed for at drøfte tvivlsspørgsmål, opkvalificeres de til at varetage mødet med psykisk sårbare borgere på bedre vis. Det resulterer i kvalitativt bedre patientoplevelser. Fx har vi ambassadører, som personligt har oplevet en positiv forandring i mødet med ambulancereddere, efter EN AF OS havde en besøgsrække hos præhospitalet. Derudover hjælper fagpersonernes øgede forståelse efter besøgene fra EN AF OS til mere effektive patientforløb, fordi personalerne får nemmere ved at skabe konstruktive møder med borgerne. Ved at opnå en øget forståelse for borgere med psykisk sygdom, kan personalerne med relativt små og enkle greb lettere facilitere en god behandlingsalliance med denne gruppe og derigennem nemmere komme til sagens behandlingsmæssige kerne, uanset om det drejer sig om somatisk eller psykisk sygdom. Udover hyppig feedback fra deltagere om, hvor indsigtsgivende besøg fra EN AF OS er, indsamler vi løbende evalueringer fra deltagerne, hvor vi med kvantitative og kvalitative mål kan aflæse, at indsatsen opleves som menings- og værdifuld. Fx får vi konsekvent positiv feedback fra uddannelsesstederne, hvor 96% af over 500 studerende i efteråret udtrykte meget høj eller høj grad af tilfredshed med besøgene. Tilsvarende høj tilfredshed (over 97%) modtog vi efter 84 besøg på somatiske og psykiatriske afdelinger i 2023. Dertil har besøgene på de somatiske afdelinger fået international anerkendelse og indgår i en film om afstigmatisering af psykisk sygdom produceret af WHO.

Personalets anerkendelse af initiativet?

For fagfolk er indsatsen værdifuld, da den giver et patientperspektiv på væsentlige emner, som ikke altid indgår i undervisningen på sundhedsuddannelserne, og som kan være svære at spørge egne patienter om. De får levede perspektiver på fx livet med (bestemte) diagnoser, relationsarbejde med patienter, selvskade og selvmordsadfærd, oplevelsen af tvangsbehandling mv. For de frivillige i EN AF OS i Region Midtjylland er Ulighed i Sundhed-indsatsen vigtig, da den giver mulighed for at bruge egne erfaringer med psykisk sygdom på en konstruktiv måde, som kommer andre patienter til gavn. De frivillige oplever derfor indsatsen som værdifuld.

Hvordan kan initiativet spredes?

Ulighed i Sundhed er et enkelt koncept, som grundlæggende indebærer besøg af EN AF OS til fx personalemøder og undervisningsgange. Det kræver dog faglighed og viden om samarbejdet med frivillige og psykisk sårbare at skabe besøgene. Med psykiatriske informationscentre (PsyInfo'er) i alle regioner er der en stærk platform til at udbygge indsatsen, særligt ved somatiske hospitaler og politiet, hvor Region Midtjylland er længst. Øget opmærksomhed på de positive effekter, modtagerne oplever ved besøgene, vil utvivlsomt gøre det nemmere at skabe de nødvendige samarbejder i de øvrige regioner, men også at sprede indsatsen til nye afdelinger, faggrupper eller uddannelser i Region Midtjylland.

Indstilling 7: Frivillig Palliativ Indsats – et samarbejde mellem Sygehus Lillebælt og Røde Kors.

Titel på initiativet:

Frivillig Palliativ Indsats – et samarbejde mellem Sygehus Lillebælt og Røde Kors.

Ansvarlig for initiativet:

Sygehus Lillebælt og Røde Kors.

Organisatorisk forankring for initiativet:

Palliativt Team på Sygehus Lillebælt og Røde Kors

Navn:

Kirsten Frost Lorenzen

E-mail:

kfl@rsyd.dk

Telefonnummer:

+45 21598152

Starttidspunkt for initiativet:

1. januar 2022

Hvad er formålet med initiativet?

Formålet med indsatsen er at inddrage frivillige i det palliative tilbud som et værdifuldt supplement til den sundhedsprofessionelle indsats. Den frivillige indsats kan:- bidrage med medmenneskelig omsorg, der tager udgangspunkt i den alvorligt syge og døendes ønsker og behov, og kan for nogle patienter derfor give mere overskud og livsglæde og mulighed for at fokusere på andet end sygdom.- være med til at aflaste de pårørende i den sidste fase, som både kan være til gavn for den enkelte pårørende, men også kunne bidrage til at den pårørende bevarer det fornødne overskud til at være der for patienten i sygdomsforløbet. - ved at bidrage med omsorg og tryghed formentligt medvirke til at forebygge uønskede indlæggelser, der primært sker som følge af utryghed og behov for aflastning hos den alvorligt syge og døende patient eller dennes pårørende. Derved skal en styrket frivilligindsats gerne underbygge, at patient og pårørende kan tilbringe den sidste tid, hvor de ønsker det, hvilket for mange vil være i eget hjem.Regionsrådet i Region Syddanmark har i budgetaftale for 2021 afsat midler til en styrket palliativ indsats – ”Den sidste tid”. Heri er der et ønske om at arbejde i retning af en udvidet, ensartet og systematisk inddragelse af frivillige i de regionale palliative tilbud – særligt for de tilbud, der varetages/udgår fra de palliative funktioner på regionens sygehuse.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Målgruppen er palliative patienter tilknyttet Palliativt Team, Sygehus Lillebælt. I forhold til målgruppen er der tale om patienter, der er alvorligt syge og døende, og hvor størsteparten vil have komplekse palliative problemstillinger og behov.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Det er bl.a. nyt for målgruppen, at der er lavet den tætte kobling mellem Røde Kors og Sygehusets Palliative Teams. Denne konstruktion gør, at der er en direkte formidlingsvej til målgruppen, der måske ellers ikke ville have hørt om tilbuddet, da de som palliative patienter eller pårørende befinder sig i en livssituation, hvor overskuddet til at række ud kan være meget begrænset.

Hvordan er initiativet implementeret?

På Sygehus Lillebælt er initiativet forankret i Palliativt Team. Når de sundhedsprofessionelle er i kontakt med en patient, hvor denne eller en pårørende kunne have et muligt behov, tilbyder de at sætte patienten/familien i kontakt med Røde Kors frivillig palliativ indsats. Fagpersonen får skriftligt samtykke og henvender sig til aktivitetslederen i Røde Kors. Aktivitetslederen fra Røde Kors besøger familien og der findes en frivillige, der kan matche patientens/familiens behov. Den frivillige besøger patienten/familien

efter aftale indtil behovet ophører eller døden indtræffer. I øjeblikket er der 13 frivillige koblet til indsatsen i Sygehus Lillebælts område. Røde Kors søger for onboarding samt undervisning af de frivillige, så de er godt rustet til opgaven. Der har fra Sygehus Lillebælt været 18 henvisninger, heraf blev de 10 til et forløb. 7 døde inden den frivillige kom på første besøg og 1 ny afventer besøg.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

De frivillige er til stede som medmennesker og tilbyder tryghed, støtte, samvær, aflastning af pårørende og aktiviteter ud fra patientens og pårørendes behov. De giver patienter og deres familier mulighed for på forskellig vis at skabe en pause fra sygdommen, hvis det er det den syge eller de pårørende har brug for. Patienter uden et stort eller stærkt netværk får mulighed for selskab den sidste tid. Røde Kors har lavet kvalitative interviews med patienter og pårørende, der har deltaget i indsatsen. Følgende citater stammer herfra. Ægtepar, hvor han var syg og ønskede besøg OG hun ønskede aflastning - 13 ugentlige besøg: "Godt for mig at holde kontakten til mit job og løse opgaver der. Det var svært at komme ud af døren, hvis han skulle være alene hjemme. Han ville ikke ret gerne give slip på mig". Syg kvinde bor alene i en by, hvor hun intet netværk har: Den frivillige kommer ugentligt og sammen kører de ofte en tur til lægen, på sygehus eller ud og får en kop kaffe et sted. Hun fortæller om den frivilliges betydning.: "Hun er mere eller mindre blevet en del af familien, som hører til her, hører til mig. Skal jeg nogen steder, så skal hun med ... Hun giver mere end hun regner med. Hun er en god person" Ældre kvinde, som mistede sin mand for et år siden og kort tid efter blev hun selv erklæret uhelbredelig syg: Hun har fået ugentligt besøg gennem flere måneder nu. De spiller kort og snakker over en kop kaffe: " Vi snakker om alt muligt. Hun interesserer sig rigtig meget for hvordan jeg har det. Jeg glæder mig til at hun skal komme hver gang. Vigtigt for mig at i den uge, den dag i ugen, der har jeg i hvert fald en dejlig dag. Noget at glæde mig til. Jeg ser ikke så mange andre mennesker. Mange af vores venner er faldet fra. Jeg siger til mine børn: den tid har vi det sjovt og griner og det er da ikke noget man gør hver dag ... griner"

Personalets anerkendelse af initiativet?

Indsatsen har fremmet opmærksomheden på at se patienten som et helt menneske, give dem omsorg og tryghed uden for sygehuset og hjælpe patienten med at få så godt et forløb i den sidste tid som muligt. For den frivillige, der kommer i hjemmet, er indsatsen med til at sikre øget livskvalitet får både patienten og de pårørende. For personalet, i det palliative team, er det givende at kunne byde ind med at øge kvaliteten af de tilbud, der er til patienten og de pårørende.

Hvordan kan initiativet spredes?

Indsatsen kan udbredes til andre regioner/områder. Det kræver en økonomisk understøttelse af det administrative niveau til udvikling, projektstyring og sparring med de frivillige aktivitetsledere og aktører. Et opmærksomhedspunkt ved en skalering af projektet er, at de sundhedsprofessionelle skal have mulighed for at indarbejde nye arbejdsrutiner.

Indstilling 8: En lille Social Sejr under Indlæggelse - frivillighed i psykiatrien

Titel på initiativet:

En lille Social Sejr under Indlæggelse - frivillighed i psykiatrien

Ansvarlig for initiativet:

Lotte Frost, Formand Håb i Psykiatrien

Organisatorisk forankring for initiativet:

Initiativet afvikles i udvalgte psykiatriske sengeafdelinger, og er organisatorisk forankret i Håb i Psykiatrien (HiP). HiP arbejder for bedre vilkår for mennesker med psykisk lidelse, der er i psykiatrisk behandling. Vi ønsker at styrke individets mod, håb og handlekraft gennem ligeværdigt samvær og fællesskabende aktiviteter. HiP etablerer kontakten til psykiatriske afsnit, rekrutterer og screener frivillige, tilbyder supervision samt frivilligmøder og oplæg, fundraiser til indsatsen og således at de frivillige har materialer til deres aktiviteter. Afsnit sørger for sikkerhedsoplæring, afsnits-intro, tavshedserklæring og indhentning af evt. straffeattest. Denne indstilling er udarbejdet af: Louise Maria Hansen (Projektleder, Håb i Psykiatrien) i samarbejde med følgende samarbejdspartnere i Psykiatrien i Region Nordjylland: Malene Terp (Leder af Center for Recovery og Samskabelse) Julie Vestergaard (Aktivitetsmedarbejder – sengeafsnit S1) Line Bergliot (Aktivitetsmedarbejder – Sengeafsnit S9) Marianne Jørpeland Idland (Aktivitetsmedarbejder – Sengeafsnit S2)

Navn:

Louise Maria Hansen

E-mail:

louise.maria.hansen@haabipsykiatrien.dk

Telefonnummer:

+4528965458

Starttidspunkt for initiativet:

November 2022

Hvad er formålet med initiativet?

Mennesker med alvorlige psykiske lidelser oplever lever i gennemsnit 15-20 år mindre end resten af befolkningen. Social isolation og patienternes ofte lave selvtillid i samtale med sundhedspersonalet gavner ikke billedet. Tiden under psykiatrisk indlæggelse kan være lang, og funktionsevnen og selvtillid er i frit fald. Patienter efterlyser flere aktiviteter og noget meningsfuldt at give sig til, men langt de fleste psykiatriske afsnit har desværre et meget begrænset udbud, da personalet i forvejen er presset. Fællesskabende aktiviteter skaber små succesoplevelser, sejre, kortvarige trivsel-effekter og længerevarende recovery-effekter. Det er kendt, at målgruppen typisk er udsat og har ingen eller sparsom deltagelse i sociale fællesskaber. Under indlæggelse er der særligt brug for håb, og oplevelsen af ligeværd, samvær og samhørighed kan være afgørende for at komme sig og bedre tale sin sag. I mødet med en frivillig, indtræder normalitetsfølelser, som rummer respekt, meningsfuldhed, anerkendelse, ligeværd, samhørighed; tro på egne evner og genopdagen eller udvikling af nye ressourcer. Følelser, som kan give mod og håb til at kunne komme sig og skabe en meningsfuld og selvstændig tilværelse og forhåbentlig, mod til at indgå i flere fællesskaber. De frivillige tilbyder et faciliteret fællesskab, hvor patienten kan styrke mod, handlekraft og sociale kompetencer.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Indlagte patienter i både almenpsykiatrien og retspsykiatrien.

Hvordan er initiativet nyskabende?

En lille Social Sejr er et initiativ, hvor frivillige fra civilsamfundet tilbyder fællesskabende aktiviteter bag psykiatriens ellers lukkede mure. Initiativet er nyskabende ved at være tilgængeligt i hele Danmark – altså ved at være et storskala initiativ. Samtidigt kommer de frivillige med flere kompetencer og indstiller deres

aktiviteter efter patienternes ønsker og behov. Denne samskabelse i initiativet øger patienternes selvrespekt og autonomi. Initiativet er tilgængeligt, når mennesker i Danmark har det så psykisk dårligt, at de har brug for en indlæggelse. Her fungerer de frivillige ildsjæle som et åndehul fra sygdom, en ligeværdig samtale og samværsrum, hvor patienten oplever værdi, som et helt menneske, og ikke en stigmatisering og objektivisering ud fra diagnose og behandlingsmål. I Region Nord og Region H er initiativet flere steder succesfuldt afprøvet og implementeret i både almenpsykiatrien og forventes implementeret landsdækkende i retspsykiatrien i start 2024.

Hvordan er initiativet implementeret?

Frivillige rekrutteres af HIP og screenes i et forløb, hvor ca. 50% findes tilstrækkeligt robuste og empatiske. Frivillige matches med et interesseret afsnit i et møde mellem psykiatri, frivillige og HIP, hvor samarbejdet tales igennem inkl. ledelseskontakt, intro til afsnit mv. De frivillige bliver fast tilknyttet et afsnit, hvor de kommer hver eller hver anden uge. De tilknyttes en kontaktperson på afsnittet, som enten kan være aktivitetsmedarbejder, oversygeplejerske eller andet. De frivillige afholder krea caféer, dyrker motion i hallen, spiller musik, går tur, bager brød eller anden aktivitet, patienterne ønsker. Patienter kan enten være med eller kigge på – begge dele gør, at man oplever en forbundethed og mening i og med fællesskabet. De frivillige har en interesse og nysgerrighed i psykiatrien, og det kan også være tidligere psykiatribrugere, der ønsker at give noget igen eller facilitere noget, de selv ønskede, at de havde.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Relationer til mennesker er afgørende for vores selvsyn, sociale kompetencer, mod og handlekraft. Derfor er ligeværdigt samvær af afgørende vigtighed for alle mennesker. Patienternes kapacitet og lyst til at indgå i fællesskabende aktiviteter kan være særligt udfordrede af det tilbageslag i deres sygdom, som er grundlaget for psykiatriske indlæggelse. Men samtidigt er der også en gylden mulighed for at nå den sårbare borger i et stille ligeværdigt fællesskab, når de helt reelt er få skridt fra det bord/rum, hvor der planlægges, startes eller foregår en fællesaktivitet. Patienter udtaler: "Jeg er ikke særlig kreativ i aften, men det er virkelig rart at I er her og har det" "Det er godt at der også er noget at lave for sådan en som mig" "Nu har jeg fået lavet julegaver til hele familien" "Det er godt nok sødt af jer, at I kommer her og er sammen med os" Dette skaber altså handlekraft, mod og styrke hos den enkelte til at kunne deltage i andre regionale behandlingstilbud såsom samtaler og gruppeforløb. Patient udtaler: "Jeg følte faktisk en lille sejr i dag" Vi har erfaringer i opsamling af effektdata efter afsluttet fællesskabende aktivitet guidede af frivillige. I denne evaluering opnås kvantitative data. Udover registrering af antal deltagende patienter vil den frivillige og/eller personalet umiddelbart efter afholdelse af en aktivitet i psykiatrien, hvor en frivillig har deltaget, udlevere et spørgeskema til udfyldelse af de patienter, som kan overskue dette. Der er tidligere erfaringer i måling. Disse målinger er på patientniveau, hvor målgruppens lukkethed har været en barriere for distribuering af spørgeskemaer og opnåelse af tilbagemeldinger. En barriere, som forsøges at imødekomme ved at lave et meget kortfattet og enkelt anonymt spørgeskema, som ikke er for personligt og privat. Vi har sideløbende opsamlet kvalitative data via citater mv fra patienter, personale og frivillige. I Region Nord er der pt. 12 aktive frivillige fordelt på 5 afsnit. I Region Hovedstaden er der pt. 10 aktive frivillige fordelt på 6 afsnit. I Region Sjælland er der pt. 3 aktive frivillige fordelt på 2 afsnit. I Region Syd er der pt. 3 aktive frivillige fordelt på 1 afsnit. I Region Midt er der pt. 11 aktive frivillige fordelt på 4 afsnit herunder et projekt med KSA. I 2023 deltog på landsplan ca. 1000 patienter.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Personalet udtaler, hvordan at der er ro på ift. når frivillige laver aktiviteter. Personalet fortæller, at de frivillige kommer med et frisk pust, og er med til et nedsætte behov og brugen af PN medicin på individ niveau og generelt på afsnittene. Personale betoner også, at aktiviteter kan være med til at forebygge tvang givet en bedre stemning på afsnittene. Julie Vestergaard, Aktivitetsmedarbejder: "Patienterne sætter stor pris på, at der kommer nogle om aftenen og bruger deres fritid på at være sammen med dem. Vi oplever at patienter, der normalt ikke deltager i aktiviteter på afsnittet, kommer med til aktiviteterne med

de frivillige. At de frivillige ikke er en del af behandlingen og ikke ved noget om patienterne på forhånd skaber et mere ligeværdigt møde.” Ida Hageman, Vicedirektør og psykiater Region Hovedstaden: ”Vi har haft fine og konstruktive samarbejder omkring frivilliges hjælp og støtte til stor glæde for vores patienter, men også personalet. Vi oplever, hvordan fællesskabende aktiviteter kan skabe selvværd, minimere ensomhedsfølelse og skabe håb. Samtidig er det afsnittenes håb, at mange af de igangsatte aktiviteter og fællesskaber vil kunne fortsættes uden for psykiatrien. Samarbejdet har været professionelt tilrettelagt fra Håb i Psykiatrien, været velfungerende, positivt og givtigt for alle parter.”

Hvordan kan initiativet spredes?

HiP har stor erfaring med de udfordringer, der eventuelt kan opstå i krydsfeltet psykiatri, frivillige og distancekoordinering. Det skal være så nemt og smidigt som muligt for psykiatrien at få frivillige ind, hvorfor det er HiP, der arrangerer og koordinerer, så personalet på afsnittene kun oplever minimal yderligere arbejdsbelastning. En barriere for yderligere skalering kan være en skepsis hos psykiatrien. Dog, oplevedes dette primært i den initiale kontakt, som vi har fundet en smidig måde at respektere og løfte til fælles nysgerrig. Vi kan derfor implementere frivillige på psykiatriske afsnit i hele landet. Det er nemt at skalere fordi vi har modellen.

Indstilling 9: Succes i samarbejdet mellem Sygehus Lillebælt og Mødrehjælpen

Titel på initiativet:

Succes i samarbejdet mellem Sygehus Lillebælt og Mødrehjælpen

Ansvarlig for initiativet:

Afdelingen for Kvindesygdomme og Fødsler, samt Mødrehjælpen

Organisatorisk forankring for initiativet:

Afdelingen for Kvindesygdomme og Fødsler, Sygehus Lillebælt, Region Syddanmark

Navn:

Louise Oddershede Simsick

E-mail:

Louise.Oddershede.Simsick@rsyd.dk

Telefonnummer:

+4576362000

Starttidspunkt for initiativet:

2022

Hvad er formålet med initiativet?

Region Syddanmark ønsker i Svangreomsorgen at understøtte lighed i sundhed. Svangreomsorgen spiller en stor rolle i en effektiv og langsigtet indsats for at fremme lighed i sundhed allerede under graviditeten. Mødrehjælpen har som organisation mangeårig erfaring med rådgivning og specialiseret støtte til familier, herunder far, mor og børn. På baggrund heraf har Region Syddanmark og Mødrehjælpen indgået en partnerskabsaftale. Baggrunden for initiativet er at skabe bro på tværs med et socialfagligt og sundhedsfagligt perspektiv. På Sygehus Lillebælt - og i tæt og godt samarbejde med Mødrehjælpen - lykkes dette initiativ og samarbejde i særlig grad, til glæde og gavn for områdets gravide kvinder og familier.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Målgruppen er sårbare gravide og deres familier (niveau 3 jf. Sundhedsstyrelsen). Partnerskabet vurderes som værdiskabende for målgruppen og kvalitetsløftende af regionens ydelser. Dette skyldes at partnerskabets indsatser er relationskabende mellem familie/jordemoder/sundhedsvæsen, bidrager med tryk og tillid samt imødekommer familiens behov for socialfaglig støtte. De gravide har direkte adgang til socialfaglig råd og vejledning via den socialrådgiver, der er fysisk til stede i jordemoderkonsultationen. Der er også mulighed for at familierne kan benytte sig af telefonisk rådgivning ligesom det sundhedsfaglige personale kan få socialfaglig sparring. Derudover har de gravide mulighed for at deltage i gruppeforløb (også efter fødslen). Gruppeforløbet har til formål at bidrage med at være netværksskabende og at de gravide/nybagte mødre får konkret viden om dels sundhedsfaglige emner, der relaterer sig til graviditet, fødslen og efterfødsel og socialfaglige emner, der relaterer sig til dét at være børnefamilie. Gruppetilbuddet fordrer et tæt samarbejde mellem socialrådgiver og jordemoder og understøttes endvidere af frivillige kræfter fra Mødrehjælpens lokalforening i Vejle. Der er plads til ca. 10 gravide/mødre i gruppen og forløbet strækker sig over 25 uger. Der er løbende optag i gruppen. Vi ved, at graviditet og fødsel kan være en særligt sårbar tid for familierne.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Ofte er familiernes sociale situation også præget af usikkerhed og bekymring omkring parforhold, bolig, økonomi, uddannelse mv. Partnerskabet er nyskabende i forhold til, at der anlægges et helhedsorienteret syn på familien og også de omkringliggende forhold såsom bolig, økonomi, parforhold, familieforhold, uddannelse, netværk mv. Der er kort sagt mulighed for at familierne får hjælp til lige præcis de udfordringer, som de kommer med. Det frigiver på den ene side tid og mulighed i jordemoderkonsultationerne til at koncentrere sig og have fokus på graviditet og fødsel samtidigt med, at familierne via socialrådgiver får hjælp til de sociale problemstillinger de måtte have. Partnerskabet er

ligeledes nyskabende i den tætte kontakt og det tætte praktiske samarbejde imellem civilsamfund og den offentlige sektor. Helt lavpraktisk har både ledelse og nøglepersoner fra både Mødrehjælpen og Afdelingens for Kvindesygdomme og fødsler siddet sammen og udviklet, samt implementeret grundigt.

Hvordan er initiativet implementeret?

Samarbejdet bliver løbende evalueret på møder med deltagelse af både jordemødrene og socialrådgiverne og møderne er med til at sikre at vi er opdaterede på hinandens arbejde og med til at sikre at vi får henvist de familier, der har behov. Samtidigt er møderne også med til at udvikle indsatsen tværfagligt og sikre et godt internt samarbejde. Indstillen (Michela Wedel) vil samtidig gerne understrege at ledelsen i afdelingen for Kvindesygdomme og Fødsler på Sygehus Lillebælt, har prioriteret og engageret sig i dette innoverende samarbejde, for både ansatte og patienters skyld. Det er både lykkedes at sikre en grundig implementering, fortsat udvikling og inddragelse af de rette familier med gavn af initiativet, samt sikret at personalet er inddraget i processen under og imod disse nye tanker om samarbejde med civilsamfundet. Indstillen vil ligeledes understrege at personalet i Mødrehjælpen har været engagerede, selvstændige og omstillingsparate i både opstartsproces og under nye ideer.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Initiativets gruppeforløb og åben rådgivning er placeret i Vejle. Men patienter fra Kolding og byer langt fra Vejle har tilvalgt tilbuddet om gruppeforløb og åben rådgivning i Vejle. Dette er den klareste og mest målbare faktor, når vi konstaterer at initiativet har succes for målgruppen. Målgruppen har ofte lav indkomst og ringe tilknytning til arbejdsmarkedet, samt manglende kørekort/bil. Det er derfor et stort og tydeligt kvalitetsstempel at gravide kvinder overvejer/ ønsker og prioritere at bruge penge og tid på offentlig transport fra f.eks. Kolding til Vejle. Både med og uden nyfødt barn. Mødrehjælpen dokumenterer omfanget af kontakter, gruppeforløb og deltagere, for at måle på interessen og effekten af initiativet i samarbejdet med Sygehus Lillebælt. Det er afgørende for lighed i sundhed at personalet og ledelsen i Afdelingen for Kvindesygdomme og Fødsler (Sygehus Lillebælt) skaber et "nyt normal" ved at prioritere tid og ressourcer på at henvise / følge interesserede gravide kvinder til åben rådgivning/ gruppeforløb i Mødrehjælpen. Det kan registreres og understreges at tilbuddet er til stor glæde og gavn for både borgere, børn og personale.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Hilsen fra Mødrehjælpen til Sygehus Lillebælt: Vi som socialrådgivere ansat i Mødrehjælpen fik en hjertelig og varm modtagelse af hele personalet i Familieambulatoriet. Det har været en gave at få lov til at arbejde tæt sammen med de jordemødre, der sidder med målgruppen. Vi har fra dag ét oplevet en meget stor imødekommenhed overfor de initiativer og de forslag vi er kommet med. Der har været en lydhørhed og en tæt ligeværdig dialog. Vi har følt os meget velkomne og som en tæt samarbejdspartner. Jordemødrene har bidraget til indsatsen dels i forhold til at rekruttere og henvise familierne til til både den åbne rådgivning og gruppetilbuddet. Derudover har der været et godt samarbejde i udarbejdelsen af det manualbaserede gruppetilbud i forhold til det faglige indhold. Det er tydeligt at mærke for familierne, at de får et tættere forhold til deres jordemoder qua deres deltagelse i gruppen. Det skaber ro og en tryghed. At der så samtidigt tages hånd om de socialfaglige problemstillinger familierne måtte have frigiver også plads til at familierne kan hellige sig graviditeten og give plads og ro til at blive en ny familie. Det er vores oplevelse, at de gravide/mødrene også kan mærke det tætte samarbejde der er imellem os og jordemødrene og at det også er med til at skabe tryghed.

Hvordan kan initiativet spredes?

Indstillen vurderer at initiativet kan spredes på landsplan med succes for familierne, såfremt alle landets sygehuse inviterer og engagerer sig, som ledelsen på Sygehus Lillebælt har engageret sig. Mødrehjælpen har aktuelt en tilstrækkelig størrelse til at kunne hjælpe med at opspore gravide kvinder og familier, med behov for hjælp til mere lighed i sundhed. Samarbejdet mellem Mødrehjælpen og Afdelingen for

Kvindesygdomme og Fødsler på Sygehus Lillebælt er et bevis her for. Indstiller har oplevet hvordan det engagerede personale og den kompetente ledelse har præsteret at samarbejde og etablere et lavterskeltilbud, som alle gravide kvinder i Danmark kunne have gavn af. Med stor gavn barnet.

Indstilling 10: Palliativ Frivillig Indsats – et samarbejde med Røde Kors

Titel på initiativet:

Palliativ Frivillig Indsats – et samarbejde med Røde Kors

Ansvarlig for initiativet:

Team for Lindrende Behandling, Sygehus Sønderjylland

Organisatorisk forankring for initiativet:

Sygehus Sønderjylland

Navn:

Adriana Bucelea

E-mail:

Adbu@rsyd.dk

Telefonnummer:

+4579973081

Starttidspunkt for initiativet:

2022

Hvad er formålet med initiativet?

Regionsrådet i Region Syddanmark har i budgetaftale for 2021 afsat midler til en styrket palliativ indsats – ”Den sidste tid”. Heri er der et ønske om at arbejde i retning af en udvidet, ensartet og systematisk inddragelse af frivillige i de regionale palliative tilbud – særligt for de tilbud, der varetages/udgår fra de palliative funktioner på regionens sygehuse. Inddragelse af frivillige i det palliative tilbud har som formål at udgøre et værdifuldt supplement til den sundhedsprofessionelle indsats og til det professionelle personale. Den frivillige indsats kan:

- bidrage med medmenneskelig omsorg, der tager udgangspunkt i den alvorligt syge og døendes ønsker og behov, og kan for nogle patienter derfor give mere overskud og livsglæde og mulighed for at fokusere på andet end sygdom.
- være med til at aflaste de pårørende i den sidste fase, som både kan være til gavn for den enkelte pårørende, men også kunne bidrage til at den pårørende bevarer det fornødne overskud til at være der for patienten i sygdomsforløbet.
- ved at bidrage med omsorg og tryghed formentligt medvirke til at forebygge uønskede indlæggelser, der primært sker som følge af utryghed og behov for aflastning hos den alvorligt syge og døende patient eller dennes pårørende. Derved skal en styrket frivilligindsats gerne underbygge, at patient og pårørende kan tilbringe den sidste tid, hvor de ønsker det, hvil

Hvem er målgruppen for initiativet?

- Palliative patienter i eget hjem, som er tilknyttet palliativt team SHS Sønderborg.
- Palliative patienter, som er indlagt på palliativt sengeafsnit SHS Sønderborg
- Palliative patienter, som udskrives fra hospice til eget hjem og som er tilknyttet til palliativt team
- Pårørende til ovennævnte målgrupper.

I forhold til målgruppen er der tale om patienter, der er alvorligt syge og døende, og hvor størsteparten vil have komplekse palliative problemstillinger og behov. Der er primært tale om kræftpatienter, men i stigende grad også patienter med KOL, neurologiske lidelser, herunder ALS og patienter med hjertelidelser, som vurderes at have behov for en specialiseret palliativ indsats. Den frivillige indsats skal være et supplement til, og noget som sker i sammenhæng med en regional opgavevaretagelse – palliativ behandling/pleje i hjem og/eller på sygehus.

Hvordan er initiativet nyskabende?

De konkrete opgaver for de frivillige vil i forhold til målgruppen bl.a. være:

- Socialt samvær og praktiske gøremål med den alvorligt syge og døende.
- Nærvær og støtte til den døende i de sidste timer ved at sidde ved sengekanten.
- Forskellige former for aflastning af den pårørende.

Den frivillige indsats kan her således både knytte sig til den allersidste tid, men også med en længere tidshorisont. Dette kan variere efter patient/pårørendes ønsker/behov. Den frivillige indsats er således være et supplement af praktisk og medmenneskelig karakter til den faglige palliative indsats, som udføres af Regionens sundhedsprofessionelle.

Hvordan er initiativet implementeret?

Sygehus Sønderjylland, Team for Lindrende Behandling har udpeget socialrådgiver som tovholder for indsatsen i samarbejde med oversygeplejersken i afsnittet. Takket være tovholderfunktionen er indsatsen blevet forankret og et naturligt tilbud i Team for Lindrende Behandling Sygehus Sønderjylland. Dette betyder at indsatsen er fuldt ud implementeret. Adriana har et tæt samarbejde med aktivitetslederen i Palliativ frivillig indsats Røde Kors ift. formidlingen ud til kolleger m.v. P.t. er der knap 20 frivillige koblet til indsatsen, hvor aktivitetslederen søger for at matche patienten med den rette frivillige. Røde Kors søger for onboarding samt undervisning af de frivillige, så de er godt rustet til opgaven. Det er kun det ansatte personale som kan løse de opgaver, der er nedfældet i lovgivningen, herunder pleje- og behandlingsopgaver. De frivillige kan og må således ikke påtage sig faglige opgaver. Sygehus Sønderjylland er det sygehusafsnit i Region Syddanmark. <https://video.rodekors>.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

De frivillige bliver klædt på til at arbejde med en meget sårbar og kompleks målgruppe, hvor de forskellige indsatser kombineres og går på tværs, hvilket har skabt en større fleksibilitet imellem aktivitetstilbuddene. Det er mange frivillige som brænder for at gøre en forskel for mennesker som befinder sig i den sidste periode af deres liv og derfor er der mange som synes indsatsen er meningsgivende og sætter en ære i at være en del af frivillig palliativ indsats. Dette har betydet, at der er stor interesse for at blive frivillig, hvorfor det ikke har været svært at rekruttere til indsatsen, samt der løbende kommer henvendelser fra interesserede. Udtalelse ved socialrådgiver: "Frivillig Palliativ Indsats kommer i patienternes og deres families liv på et meget svært tidspunkt, når en livstruende sygdom har vendt op og ned på deres liv og hverdag. De frivillige er til stede som medmennesker og tilbyder tryghed, støtte, samvær, aflastning af pårørende og aktiviteter ud fra patientens og pårørendes behov" Udtalelse ved aktivitetsleder Røde Kors, Palliativ Indsats: "Det er vigtigt for mig, at man kan gøre en stor forskel for patienten. De kan jo ikke ændre på deres situation, men vi kan være med til at gøre dem noget godt og give dem noget livsglæde, så de kan få det godt, den sidste tid de er her"

Personalets anerkendelse af initiativet?

Udtalelse ved socialråder: "Indsatsen har fremmet opmærksomheden på et behov hos patient og pårørende som faglig personale ikke kan varetage. Uden frivillig palliativ indsats kunne patienten og pårørende ikke få dækket behovet".

Hvordan kan initiativet spredes?

Indsatsen kan med fordel udbredes til andre målgrupper eller patienter i lignende situationer, dvs. til patienter som ikke er tilknyttet palliativt team, Sygehus Sønderjylland.

Indstilling 11: Mennesker har brug for mennesker

Titel på initiativet:

Mennesker har brug for mennesker

Ansvarlig for initiativet:

Eva Ahrensburg

Organisatorisk forankring for initiativet:

Et partnerskab mellem Psykiatrien i Region Sjælland, Socialpsykiatrien i Slagelse, Roskilde Kommune, VeteranHaven og Sct. Hans Have.

Navn:

Iben Foss

E-mail:

ibef@regionsjaelland.dk

Telefonnummer:

+4593568535

Starttidspunkt for initiativet:

1. januar 2023

Hvad er formålet med initiativet?

Formålet med at etablere partnerskabet har været og er fortsat at øge håb, trivsel og recovery for mennesker med psykiske udfordringer gennem have- og naturaktivitet. Idéen opstod på baggrund af et konkret ønske fra Psykiatriens bruger- og pårørenderåd om flere aktiviteter i psykiatrien, der fremmer tilknytning til natur og fællesskaber.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Patienter tilknyttet psykiatrien og/eller socialpsykiatrien, som ønsker at deltage i et inkluderende arbejdsfællesskab omkring havearbejde.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Partnerskabet 'Mennesker har brug for mennesker' er fra mit synspunkt peermedarbejder i psykiatrien nyskabende i den forstand, at det flytter fokus fra lidelse og sygdom over på brugernes ressourcer, fordi de indgår i en helt anden setting og kan vise eller få nye evner i forbindelse med havearbejdet. Initiativet er også nyskabende, fordi det nedbryder barrierer og hierarkier, som kan opstå i behandlingspsykiatrien. I haven er alle lige, og hvem der er patient, behandler eller gartner, er ligegyldigt når vi arbejder sammen i haven. Det skaber efter min opfattelse en følelse af ligeværd og normalisering hos brugerne.

Hvordan er initiativet implementeret?

Der er etableret en samarbejdsmodel, hvor brugere, frivillige, gartner og medarbejdere fra kommunen og/eller regionen mødes hver tirsdag formiddag i Sct. Hans Have og hver mandag i VeteranHaven. Haven stiller 'platformen' / et arbejdsfællesskab til rådighed og gartnerkompetencer. De kommunale og regionale medarbejdere bidrager med den socialpædagogiske indsats indtil patienter er selvkørende. Siden starten af marts 2023 har der været brugere i haven hver uge og nogle begynder at møde ind fra morgenstunden kl. 9 sammen med havens øvrige ' frivillige (som ikke er tilknyttet partnerskabet).

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Partnerskabet er med til at styrke lighed i behandlingen for de deltagende brugere, fordi brugerne får mulighed for at vise og udfolde andre sider, end dem der oftest ses af personalet i psykiatrien. Det giver personalet et bedre udgangspunkt for at kunne støtte brugerne i deres recoveryproces, ligesom det giver en anden adgang til psykiatrien hos borgere, som ellers har svært ved at tage kontakt til os eller ikke finder sig godt tilpas i vores lokaler. Flere har dårlige oplevelser fra sundhedsvæsenet, men i haven kan brugerne

møde sundhedspersonalet på en utraditionel - og måske mere gavnlig – måde. Dertil kommer, at 'Mennesker har brug for mennesker' er med til at styrke livskvaliteten hos en udsat gruppe mennesker, der på dette område halter bagud ved det øvrige samfund, hvilket også er med til at øge ligheden i behandlingen for deltagerne i projektet. Jeg har set, hvordan initiativet kan have en positiv indvirkning på brugere, som har mistet noget af troen på egne evner. En bruger i dyb krise efter en fyring har f.eks. vist sig til at være enormt dygtig til det logistiske, som planlægning af diverse blomsterbede kræver. Jeg har set, hvordan vedkommende har fået noget af sin selvtillid tilbage ved at genopdage sine evner, og vi har kunne tage udgangspunkt i noget mere positivt end de mange udfordringer, som vedkommende har talt om under vores samtaler på mit kontor i psykiatrien. 'Mennesker har brug for mennesker' har stor værdi som et ugentligt samlingspunkt, hvor man mødes med andre, bruger sin krop, er ude i det fri og yder et vigtigt stykke arbejde. Sct. Hans Have er afhængig af frivilligt arbejde for at kunne løbe rundt med dens café og gartneri. Havearbejdet er med andre ord ikke bare et tidsfordriv, men noget, der skaber værdi for andre. Mange af brugerne er desuden uden job, og dét at deltage i det frivillige arbejdsfællesskab kan udfylde et tomrum, som kan opstå, når man ikke er på arbejdsmarkedet, da det giver samvær med andre, noget at stå op til samt glæden ved at yde en indsats og gøre en forskel. Alene det, at brugere kommer igen uge efter uge og nye finder vej vidner om den værdi der skabes. Der er allerede kvalitativt dokumenteret en del succes historier og kvantitativt registreres antal deltagere løbende. Det skal dog understreges, at dette er et frivilligt tilbud.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Jeg får frigivet timer fra min arbejdstid på "kontoret" for at kunne deltage, fordi man anerkender vigtigheden af havearbejdet på min arbejdsplads. Fra mit eget ståsted som personale (peermedarbejder i psykiatrien - dvs. tidligere patient i psykiatrien, der i dag arbejder med at støtte nuværende patienter i deres recovery) oplever jeg især, hvor stor betydning initiativet har for de af brugerne, som ellers har svært ved at komme ud og deltage i civilsamfundet. Det er en rar og afslappet måde at mødes med de af mine brugere, som deltager i projektet. Aktiviteterne i haven fungerer godt som en form for "fælles tredje", hvor samtalen glider naturligt, mens man er beskæftiget med havearbejdet.

Hvordan kan initiativet spredes?

Den samarbejdsmodel, der er beskrevet, kan anvendes i andre brobyggende tilbud, som går på tværs af sektorer og rækker ud i civilsamfundet. Det er her, at brugere finder blivende, meningsfulde fællesskaber. Det kræver, at fagprofessionelle fra regioner og kommuner sætter patienten i centrum og bliver på patientens recoveryorienterede banehalvdel fx ved at se og understøtte haveophold, som en del af en behandlingsplan. I psykiatrien Slagelse sker det allerede ved, at der kan bevilges FlexTrafik til VeteranHaven under indlæggelse.

Indstilling 12: APP-guider Sygehus Sønderjylland Sønderborg

Titel på initiativet:

APP-guider Sygehus Sønderjylland Sønderborg

Ansvarlig for initiativet:

Rikke Schmidt, frivillighedskoordinator

Organisatorisk forankring for initiativet:

Sygehus Sønderjylland

Navn:

Rikke Schmidt

E-mail:

rikke.schmidt1@rsyd.dk

Telefonnummer:

+4579976837

Starttidspunkt for initiativet:

01-09-2023

Hvad er formålet med initiativet?

Formålet er at hjælpe patienter, pårørende og borgere som ikke er it-kyndige fx ældre borgere, svagtseende, kognitive udfordrede patienter m.v. med at installere og opsætte sygehusrelevante APPs. Dette med fokus på at skabe lighed i sundhed. De får hjælp til at kunne anvende sygehusrelevante APPs, som kan være vigtige for dem at anvende i hverdagen, da det gør det lettere ift. evt. behandling og kommunikation til sygehuset. APP-guiderne understøtter patienters og pårørendes brug af digitale sundhedsløsninger ved at have viden om og kunne anvende disse. Fokusområderne for hjælpen og rådgivningen er patienters og pårørendes brugerkompetencer, dataanvendelse og teknologiforståelse.

- Brugerkompetencer handler om korrekt, effektivt og hensigtsmæssigt at kunne anvende de programmer, digitale platforme og andet digitalt udstyr, der er en del af ens behandling- og sygdomsforløb.
- Dataanvendelse handler om at forstå hvor data kommer fra, og hvad de bliver brugt til – og vurdere kvaliteten og anvendeligheden af de data, man skal bruge.
- Teknologiforståelse handler om at forstå teknologierne og dens samspil med mennesker og sundhedsvæsenet, der anvender og berøres af teknologierne.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Patienter, pårørende og borgerne generelt, som har behov for hjælp til installation og opsætning af sygehusrelevante APPs.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Initiativet er nyskabende, fordi et sådan tilbud ikke tidligere har eksisteret. Tidligere var det personale i afdelingerne som skulle hjælpe patienter og pårørende med installationen af APPs, hvilket kunne give en del udfordringer både med hensyn til personalets kompetencer ift. at installere APPs, men også ift. det telefonmæssige, da der er stor forskel på anvendelse af Android og Iphone telefoner.

Hvordan er initiativet implementeret?

Sygehus Sønderjylland forsøgte i 2020 at etablere frivillig IT-hjælp for at bidrage til lighed i sundhed, ved at hjælpe patienter, som ikke var IT-kyndige og havde svært ved at benytte sig af sygehusrelaterede apps. Dette var desværre uden succes - der var ikke særlig mange patienthenvendelser, og det var svært at rekruttere frivillige. I september 2023 blev indsatsen "genstartet" efter flere justeringer. Der blev foretaget en navneændring med inspiration fra OUH, som har haft App-Guider gennem flere år. Indsatsen på Sygehus Sønderjylland hedder nu også App-Guider, og er frivillige, der hjælper både med implementering af MitID,

ansøgning om digital befordring, Mit Sygehus og meget mere. Initiativet er implementeret ved, at der er rekrutteret 9 frivillige APP-guider tilstede på Sygehus Sønderjylland Sønderborg, hvor de er 2 tilstede mandag til torsdag i tidsrummet kl. 9.00-11.30. APP-guiderne er strategisk placeret ved hovedindgangen og indgangen til Restauranten, hvor der er et stort

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Digitalisering er kommet for at blive, og for mange er det en naturlig del af hverdagen uden de store udfordringer. Men der findes en stor del af befolkningen – unge som ældre – som ikke har de nødvendige digitale kompetencer, indsigt eller overskud til at følge med den hastigt stigende digitale udvikling til, at de kan varetage egne interesser digitalt - og det er et stort problem, når man taler om digitalisering i sundhedsvæsenet. For den gruppe, der ikke er fortrolige med brugen af digitale løsninger, skaber det ofte store problemer, når de bliver tilknyttet sygehuset, og det ses ofte, at en for stor del af patienterne enten glemmer at udfylde det de skal, eller ikke gør det rigtigt, hvilket desværre kan medføre en ny lægesamtale - og dermed i sidste ende et forlænget behandlingsforløb. Den gode historie ved APP-guiderne Eva og Leif: "På en vagt fulgte sygeplejersken fra Diabetesafdelingen en patient ned til os, da patienten ønskede hjælp til at hente og opsætte Dexcom-appen. Det var vi jo klædt på til efter introduktion ved app-repræsentanterne fra Diabetesafdelingen. Eva og jeg begyndte ved fælles hjælp at hente og opsætte appen sammen med patienten. Et stykke ind i opsætningen fik vi en udfordring, da Dexcom-appen allerede kendte patienten, dog under et andet login-navn og kode. Det viste sig, at patienten tidligere for år tilbage havde brugt Dexcom-appen, men i nogle år ikke havde været behandlingskrævende. Dette var vedkommende dog blevet igen. Patienten kunne ikke huske den tidligere login-kode samt sit brugernavn. Uden dette kunne vi ikke fortsætte app-opsætningen. Vi ringede derfor til app-support fra Dexcom og fik hjælp til at komme videre og gennemførte således fuld opsætningen – dette med en yderst tilfreds patient. Tidsforbruget til at hente og opsætte Dexcom-appen tager nok omkring max 15 minutter, men pga. udfordringen med den tidligere registrering varede det nok i alt omkring 50 minutter - mindst. Havde vi ikke været til hjælp lige der, skulle patienten eller Diabetesafdelingen have brugt ekstra tid, dvs. min. en 1/2 time til opsætningen alene. Patienten havde et barn med i klapvogn som undervejs blev ret støjende og utålmodig. Også dette fik Eva og jeg løst i samarbejde ved, at den ene talte i telefon med Dexcom, og den anden legede med barnet, således blev roen for alle parter bevaret"

Personalets anerkendelse af initiativet?

De samarbejdende afdelinger sætter stor pris på APP-guiderne, da det er en stor hjælp for dem i dagligdagen.

Hvordan kan initiativet spredes?

I 2024 har Sygehus Sønderjylland fokus på, at initiativet skal implementeres på sygehusets matrikel i Aabenraa. APP-guider findes p.t. også på OUH, men kan med fordel spredes ud på øvrige sygehusenheder i Regionerne.

Indstilling 13: Matching Brains – et peer to peer projekt, hvor unge med erhvervet hjerneskade støtter ligesindede unge

Titel på initiativet:

Matching Brains – et peer to peer projekt, hvor unge med erhvervet hjerneskade støtter ligesindede unge.

Ansvarlig for initiativet:

Ungementorordningen på Hammel Neurocenter

Organisatorisk forankring for initiativet:

Regionshospitalet Hammel Neurocenter og de otte samarbejdskommuner i Region Midtjylland

Navn:

Mette Ryssel Bystrup

E-mail:

metbys@rm.dk

Telefonnummer:

+4523744143

Starttidspunkt for initiativet:

Projektet er påbegyndt i slutningen af 2022.

Hvad er formålet med initiativet?

At finde en ny hverdag med mening og trivsel efter et hovedtraume kan være vanskeligt. Dette gør sig særligt gældende for unge, som er kendetegnet ved en omskiftelig livsfase. Hovedtraumet øger kompleksiteten pga. de kognitive og evt. fysiske funktionsnedsættelser kombineret med hjernetræthed og ændret personlighed. Accept og erkendelse af ens ændrede livssituation kan være lang og frustrerede. Her kan det være værdifuldt, at møde en anden ung i en lignende situation, der er nået længere i deres proces, der kan fungere som håbsbærer. Matching Brains matcher unge med et hovedtraume med hinanden (peer-to-peer) og opbygger et fællesskab de unge imellem. Ungementorerne matcher her ud fra livssituation, - værdier, funktionsniveau og geografi. Én til én kontakten tiltrækker unge, der grundet deres udfordringer ikke formår at indgå i en gruppesammenhæng. Kommunikationen de unge imellem er individuelt bestemt både i form og indhold og kan således tilpasses deres individuelle behov. På den måde kan vi favne en bred vifte af unge og imødekomme forskellige typer af behov.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Den primære målgruppe er inddelt i to: Dem, der yder støtten og dem, der modtager støtten. Begge grupper er unge med erhvervet hjerneskade eller langvarige følger efter en hjernerystelse.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Peer-to-peer støtte har med stor succes været anvendt inden for sygdomme, der har ramt kroppens fysiske funktionsniveau samt inden for psykiatrien. Dog er der meget begrænsede erfaringer med peer-to-peer-støtte for målgrupper, der er ramt på deres kognition. Det har kun sporadisk været afprøvet på hjerneskadeområdet i Danmark, og i de få tilfælde har det primært været ældre borgere, og med et lille antal deltagere. Til forskel herfra ønsker vi at kvalificere indsatsen, skabe øget bæredygtighed og indsnævre målgruppen til unge. Alle de erfarne peers vi engagerer gennemgår et mindst 1-årigt ungementorforløb til at opnå ro og afklaring om egen situation samt et 3-dages Matching Brains uddannelsesforløb for at blive klædt på til rollen som peer. Der tilbydes en ramme med caféarrangementer med andre peers og løbende sparring med en ungementor. Alle peers er frivillige men koordineringen heraf varetages af ungementorerne for at sikre kontinuitet, opsamling mv.

Hvordan er initiativet implementeret?

Matching Brains forløber fra ultimo 2022 og indtil medio 2025. Projektet er forankret på Hammel Neurocenter hos Region Midtjyllands ungementorordning og otte samarbejdskommuner fra Region Midt.

Herigennem rekrutteres de unge frivillige. Der er nedsat en frivillig følgegruppe med unge, brugerorganisationer og kommunerepræsentanter. Følgegruppen har bl.a. til formål at bidrage med kvalificering af projektet, at sikre dets gennemførlighed samt at bygge bro til en forankring efter projektperiodens ophør. Der afholdes i alt 4 uddannelsesrul af 3 dage, hvoraf det første var i september 2022 og det næste i januar 2023. Vi forventer, at der i alt er ca. 20 unge frivillige, der gennemfører uddannelsen som peer. Vi forventer at mindst 16 peers matches med 16 unge. Der afholdes hver anden måned caféarrangement, hvor alle unge og peers mødes om en fælles aktivitet. Der lægges op til, at de unge og deres peers har kontakt 2-3 gange pr. måned. Alle peers tilbydes månedlig sparring med en ungementor.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Matching Brains initiativet når ud til en bred målgruppe, som appellerer til forskellige typer af personer. Én-til-én kontakten skaber mulighed for individuel tilpasning af tilbuddet alt afhængig af behov. De unge bestemmer således selv, hvor de mødes, hvor ofte og hvordan samt bestemmer selv indholdet. Denne kontakt støttes af en ungementor i form af sparring om dilemmaer, problemstillinger, tvivlsspørgsmål eller andet de møder i deres virke som peers. Herudover finder de unge stor støtte i hinanden i det frivillige fællesskab, der skabes de unge imellem på Matching Brains uddannelsen og de kontinuerlige caféarrangementer. Der laves registreringer af alle unge tilknyttet Matching Brains, herunder alder, kommune, skadestype, forsørgelsesgrundlag og interesser. Et spørgeskema til henholdsvis unge og peers besvares ved opstart og ved afslutningen af forløbet. Her fokuseres på trivsel og udvikling samt erfaringer med og udbytte af forløbet. To fokusgruppeinterviews gennemføres med begge de primære målgrupper for at få udfoldet og nuanceret deres erfaringer med Matching Brain forløbet, og hvordan det har indvirket på deres hverdag og generelle livssituation. Data samles i en afsluttende rapport.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Fagpersoner (hospitaller, kommuner og brugerorganisationer) oplever efterspørgsel fra unge om at møde andre i en lignende situation. De unge der har været i proces med dem selv efter en skade har oparbejdet en ekspertviden i form af kropslig, praktisk og teoretisk viden og kan bidrage med et værdifuldt perspektiv. De er ofte fortsat i proces med at finde mening med deres eget sygdomsforløb og meningsgivende indhold i hverdagen. De nytilkomne unge kan føle sig alene, mangler forståelse fra omverdenen og nogle har aldrig mødt andre i en lignende situation. Én-til-én kontakten er en tryk indgang til at møde en anden med forventningen om et match. De erfarne unge kan bidrage med andre erfaringer og perspektiver end fagpersoner. Herudover oplever fagpersoner, at det kan være meningsfyldt og givende for de erfarne unge, at deres dyrekøbte erfaringer og den proces de har gennemgået kan komme andre til gavn. Derfor fungerer Matching Brains-uddannelsen og peer-rollen som et selvudviklingsforløb, hvor de bearbejder deres egen situation, uden at det er dem selv, der er i centrum. Det er meget effektivt og svært at erstatte med andre typer af selvudviklingsforløb.

Hvordan kan initiativet spredes?

Matching Brains formidles til netværksdage for unge og pårørende samt til årlig netværksdag for ungementorernes samarbejdspartnere. Tiltaget spredes via ungementorernes præsentationer på forskellige konferencer, senest til den nationale "Netværkskonference: Børn og unge med erhvervet hjerneskade" 13/11-23 i Odense. Sociale medier og nyhedsbreve på Hammel Neurocenter og Hospitalsenhed Midt udsender løbende feeds om projektet. Flere aviser har bragt artiklen om Matching Brains, fx Lokalavisen Favrskov 21. januar 2023. En afsluttende rapport deler projekterfaringer til samarbejdspartnere (kommuner, styrelser og rehabiliteringsmiljøer) og andre interesserede.

Indstilling 14: Tilkaldekors af frivillige tryghedspersoner til utrygge patienter

Titel på initiativet:

Tilkaldekors af frivillige tryghedspersoner til utrygge patienter

Ansvarlig for initiativet:

Frivillighedskoordinatoren på Odense Universitetshospital og Røde Kors

Organisatorisk forankring for initiativet:

Odense Universitetshospital og Røde Kors

Navn:

Karina Jensen

E-mail:

kan@rsyd.dk

Telefonnummer:

+4530896078

Starttidspunkt for initiativet:

Efteråret 2023

Hvad er formålet med initiativet?

Sygehusene i Region Syddanmark har i mange år samarbejdet med Røde Kors omkring indsatserne patientstøtter, vågere og i det sidste års tid også palliativ indsats i Syddanmark. Patientstøtterne kommer efter aftale på udvalgte afdelinger i et aftalt tidsrum, hvor de giver nærvær og selskab til de patienter, der har behov for det. Vågere tilkaldes af afdelinger, når en patient ligger for døden, og ikke har pårørende, eller hvor pårørende ikke har mulighed for at være tilstede. Gennem 2023 har de ansatte frivillighedskoordinatorene på Region Syddanmarks sygehuse identificeret et nyt behov, som forsøges imødekommet med denne nye indsats, der er en slags fusion af de to eksisterende indsatser; nemlig Tilkalde-Tryghedspersoner, der har til formål at støtte op omkring kognitivt påvirkede patienter, der i forbindelse med indlæggelse eller ambulante behandling føler sig utrygge, ensomme og forvirrede. Formålet med indsatsen er, at give tryghed og omsorg til kognitivt påvirkede og utrygge patienter på sygehus, der ikke har pårørende omkring sig.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Der er i alt tale om 6 målgrupper af patienter:

Indlagte patienter på sengeafsnit:

- Patienter med sparsomt eller intet netværk, hvor det opleves problematisk fra patientens side
- Demente patienter, der oplever utryghed og forvirring ved ophold på sygehuset
- Utrygge patienter, der oplever angst og ubehag ved at være alene på sygehuset

Ambulante patienter:

- Patienter med sparsomt eller intet netværk, hvor det opleves problematisk fra patientens side
- Demente patienter, der oplever utryghed og forvirring ved ophold på sygehuset
- Utrygge patienter, der oplever angst og ubehag ved at være alene på sygehuset.

Hvordan er initiativet nyskabende?

I 2020-2022 kørte vi et Pilotprojekt i samarbejde med Nationalt Videncenter for Demens om tryghedspersoner til patienter i ambulatorier, hvor personale kunne tilkalde en tryghedsperson, hvis de havde en patient, der var utryg og forvirret i ambulatoriet. Efterfølgende har der vist sig at være et behov for en tilkaldefunktion, der minder meget om vågetjenesten, blot ikke til døende patienter, men til ensomme og utrygge patienter på sengeafdelinger. Derfor har vi udviklet indsatsen og tilføjet et nyt "ben", hvor sengeafdelinger kan tilkalde en frivillig, der agerer tryghedsperson for en konkret patient, og det kan være i både dag-, aften- og nattetimer.

Hvordan er initiativet implementeret?

I samarbejde med den lokale Røde Kors afdeling etableres der et tilkaldekorps af frivillige, der kan træde til med kort varsel samt en frivillig aktivitetsleder for indsatsen. Når afdelingen identificerer en patient, der har behov for og ønsker en tryghedsperson, kontakter vedkommende aktivitetslederen og de drøfter sammen hvad behovet er, og hvordan opgaven afgrænses tidsmæssigt. Aktivitetslederen kontakter herefter de frivillige. Røde Kors er ansvarlig for at udpege en aktivitetsleder, der har ansvar for at rekruttere frivillige med relevante kompetencer og erfaringer og frivillighedskoordinatoren på OUH understøtter samarbejdet.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

For mennesker med eksempelvis en demenssygdom eller kognitiv svækkelse er det ofte en udfordring at blive indlagt eller at komme på et sygehus i det hele taget. Alt er ukendt, og de nye rammer, den nye situation og det skiftende personale kan skabe utryghed. Derfor er de i en sårbar situation, mens de er indlagte, og det kan være svært og utrygt, hvis de er udfordret på hukommelse, overblik og dømmekraft. Derfor kan de have behov for ekstra støtte, og her kan tryghedspersonerne være en stor hjælp og bidrage med ro, nærvær og tryghed. Det er ikke kun en gevinst for patienten med demens, men også for personalet, som får lettere ved at lave de nødvendige undersøgelser, når patienten er rolig og i stand til at samarbejde. Opgaverne har alle tryghedsskabende karakter og kan fx være:

- At sidde ved en utryg patient indlagt på en sengeafdeling i x antal timer (dag, aften nat)
- At følge en ængstelig eller forvirret person til en ambulant undersøgelse.
- At se tv med patienten mv.

Tryghedspersonerne fungerer som et ekstra supplement, og deres vigtigste opgave er at være der for patienterne og stå til rådighed for dem. De hjælper og støtter den enkelte patient på bedst mulig vis. Det gør de ved at være nærværende, tale og lytte og måske lave aktiviteter, der kan gøre den enkelte patient rolig og tryk.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Personalet oplever at de frivilliges tilstedeværelse medfører en ro hos den enkelte patient, og dermed også hos de andre patienter, da uro ofte medfører mere uro. De oplever frivillige, der er professionelle i deres tilgang til både patienter, pårørende og personale og frivillige som gerne vil gøre en forskel.

Hvordan kan initiativet spredes?

Indsatsen er startet op på Svendborg Sygehus, hvor alle sengeafdelinger og ambulatorier kan gøre brug af ordningen. Vi er dog stadig i opstartsfasen, og derfor har der ikke været mange henvendelser endnu. Der er dog tilkendegivelser fra mange afdelinger, at de ser behovet og de er glade for at tilbuddet er der. Frivillighedskoordinatoren har desuden undersøgt behovet på Odense Universitetshospital, hvor der synes at være et meget større behov, hvorfor vi planlægger at starte aktiviteten op her i foråret, hvis den lokale Røde Kors-afdeling accepterer.

Indstilling 15: Klædeskabet

Titel på initiativet:

Klædeskabet

Ansvarlig for initiativet:

Frivillighedskoordinatoren på Esbjerg Sygehus og Kirkens Korshær

Organisatorisk forankring for initiativet:

Frivillighedskoordinatoren og Kirkens Korshær

Navn:

Ulrich Jensen

E-mail:

uje@rsyd.dk

Telefonnummer:

+4529201111

Starttidspunkt for initiativet:

April 2022

Hvad er formålet med initiativet?

Vi får af og til borgere ind på sygehuset, som ikke har passende tøj på. Det kan være, at deres tøj er beskidt, hullet eller ødelagt, og vi ønsker ikke at sende dem hjem eller videre til behandlingssteder i beskidt og ødelagt tøj. Tidligere har afdelingerne haft mulighed for at kontakte Kirkens Korshærs varrestue i forbindelse med udlevering af tøj, men det havde nogle begrænsninger i forhold til åbningstider og fragt af tøj. Afdelingerne havde behov for at kunne tilgå tøjet døgnet rundt, og på den baggrund blev et formelt samarbejde mellem Kirkens Korshær og Esbjerg Sygehus etableret. Klædeskabet står nu fyldt med tøj på selve sygehuset, hvorfra der kan udleveres tøj, sko, toilettaske og madbillet til Kirkens Korshærs varrestue. Klædeskabet skaber en mulighed for at hjælpe borgerne videre, klæde dem ordentligt på og give dem et sted, hvor de kan gå hen og få et godt måltid mad og en snak om deres udfordringer. Det styrker borgernes livskvalitet, trivsel og kan samtidig være med til at forebygge, at borgerne ikke bliver genindlagt kort tid efter udskrivelsen. Klædeskabet bidrager til lighed i sundhed ved at fungere som brobygning mellem sygehuset og civilsamfundet samt ved at skabe bedre forudsætninger for patienterne.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Initiativet retter sig mod socialt udsatte borgere, som har behov for varmt og tørt tøj samt mulighed for brobygning til Kirkens Korshær. Klædeskabet kan benyttes af alle sygehusets afdelinger døgnet rundt.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Samarbejdet har været med til at skabe et nyt link til Kirkens Korshærs varrestue og dens forskellige aktiviteter, som drives af frivillige. Eksempelvis får patienterne ud over tøj også udleveret en madbillet, som de kan bruge i Kirkens Korshærs varrestue. Her står frivillige klar til at modtage patienterne med et måltid og en snak om deres udfordringer. På den måde får patienterne hjælp til at komme godt videre efter sygehusindlæggelsen. Samarbejdet justeres løbende alt efter behov – eksempelvis har det vist sig, at nogle af de mest sårbare patienter har brug for små toilettasker med det mest basale som tandbørste, tandpasta og vaskeklude. Dette indgår nu også i tilbuddet.

Hvordan er initiativet implementeret?

Projektet er selvkørende i dagligdagen med fokus på løbende udvikling, når der er behov for nye tiltag. Personalet henter tøjet, de frivillige fylder op, og personalet melder ind, når de oplever mangler eller behov for nye tiltag. Det vurderes, at cirka 1-3 patienter om ugen får udleveret tøj fra Klædeskabet. Derudover er der siden april 2022 udleveret 52 madbillerter svarende til cirka 5 madbillerter om måneden i den periode, Klædeskabet har eksisteret.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Klædeskabet fungerer som brobygning mellem sygehuset og civilsamfundet og skaber bedre forudsætninger for patienten. Vi kan hjælpe patienterne her og nu med varmt tøj, og vi kan på samme tid skabe et link til et etableret samarbejde med Kirkens Korshær, som står klar til at tage imod patienterne med et måltid og en snak om deres udfordringer. På den måde kan patienterne få hjælp til at komme godt videre og forhåbentligt undgå genindlæggelser. Siden Klædeskabet blev etableret i april 2022, er der udleveret tøj til 1-3 patienter hver uge. Derudover er der udleveret 52 madbilletter svarende til cirka 5 madbilletter om måneden. Vi får løbende mange, positive tilbagemeldinger fra både patienter, medarbejdere og frivillige, som alle er glade for Klædeskabet og dets muligheder. Nogle patienter har brug for en varm frakke, tykke sokker eller lignende, mens andre har brug for varmt og tørt fra inderst til yderst. Samtidig giver toilettasken med tandbørste, tandpasta og vaskeklude patienterne en mulighed for at stille nogle af de mest basale behov og bidrager til patienternes følelse af værdighed. Ifølge Kirkens Korshær er samarbejdet med sygehuset med til at skabe opmærksomhed omkring de tilbud, der findes hos Kirkens Korshær.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Vi får mange positive tilbagemeldinger fra både personale og Kirkens Korshær, som er glade for samarbejdet omkring Klædeskabet. Eksempelvis fortæller en sygeplejerske: 'Jeg har før jul været i klædeskabet og det bragte stor glæde hos den herre som trængte til varmt og tørt fra inderst til yderst. Det tog faktisk lidt tid at finde tøj, der passede. Det gjorde indtryk på mig, at selv om herren er hjemløs og har sovet i en container, så betød det meget, hvordan tøjet tog sig ud. For eksempel gav han udtryk for, at han ikke brød sig om opsmøg på bukserne, da det får bukserne til at se ud, som om de er for lange. Vi arbejder ikke med mennesker, der bare skal have noget tøj på. Vi arbejder med mennesker, som har værdier, identitet og også holder af at udtrykke sig lige som os andre.'

Hvordan kan initiativet spredes?

En forudsætning for, at initiativet kan etableres er, at der er frivillige kræfter som eksempelvis Kirkens Korshærs varmetue, der løbende kan komme forbi sygehuset og fylde op med tøj og øvrige ting, der efterspørges. Det kunne også være en socialsygeplejerske fra en frivillig forening, der påtager sig denne del af opgaven. Derudover er projektet rimelig selvkørende i dagligdagen, hvor de frivillige fylder op, og personalet melder ind, når de oplever mangler eller behov for nye tiltag. På den måde kan initiativet forholdsvist nemt kopieres til andre sygehuse.

Indstilling 16: Tæt og tør

Titel på initiativet:

Tæt og tør

Ansvarlig for initiativet:

Søren Hagstrøm, Professor med speciale i urininkontinens, Børn- og Ungeafdeling, Aalborg Universitetshospital

Organisatorisk forankring for initiativet:

Aalborg Universitetshospital, Børn- og Ungeafdeling, Jammerbugt Kommune og Aalborg Kommune, NordKAP samt regional projektledelse. Herudover har 3 forældrerepræsentanter deltaget som frivillige i arbejdsgruppen og 30 forældrerepræsentanter til børn og unge med inkontinens og 4 unge med inkontinens har deltaget i interviews.

Navn:

Anne Møhlholm

E-mail:

anne.moelholm@rn.dk

Telefonnummer:

+4522491899

Starttidspunkt for initiativet:

3. januar 2022

Hvad er formålet med initiativet?

Initiativet tager afsæt i forskning (Hagstrøm, 2019), der viser, at 20 % af børn i 0. klasse ikke er renlige og 4,5 % i 6. klasse har fortsat inkontinens. 15 forældre udfoldede problemstillinger om inkontinens hos børn og unge. Forældrenes udsagn bar præg af ikke-hjælp, hvor de blev mødt med holdningen "Det går over af sig selv" hos fagpersoner til stor frustration for forældre og børn.

Formålet er at hjælpe børn og unge med inkontinens ved at:

- formidle ensartet og lettilgængelig vejledning til forældre på en digital platform: Tæt og tør (rn.dk) for at øge forældres egenmestring
- lave tidlig opsporing af renlighedsproblematikker
- give forældre handlekompetence og evidensbaseret viden
- forældre kan få støtte fra Sundhedsplejen og pædagogisk personale
- hospitalet kun ser børn og unge med komplekse problemstillinger
- primær sektor fanger de lette tilfælde af inkontinens og forebygger ved renlighedstræning.
- Initiativet skal skabe lighed i behandling, så inkontinente børn får hjælp.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Forældre til børn og unge med udfordringer med renlighed og inkontinens samt læger, sundhedsplejersker, pædagoger, lærer, dagplejere, der møder disse børn og deres forældre. Hjemmesiden retter sig primært mod forældre til børn fra 1½ år til unge på op til 18 år og sekundært mod fagfolk, der møder disse forældre.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Det nyskabende er en tværsektoriel digital organisering af hjælpen til børn og unge med inkontinens og renlighedsproblematikker. Det er nyskabende at formidle lettilgængelige råd, der gør det let for forældre, børn og fagfolk at følge. En mor til en 7-årig fortæller i et interview foretaget af en gruppe studerende fra Aalborg Universitet: "Altså jeg synes jeres skema [væske-vandladningsskema] er absolut idiotsikkert. Det er fantastisk, og det er nemt at udfylde, og vejledningen er super simpel." Spørgsmål om implementering i hverdagen: "Jeg vil sige, at uret det var jo bare sejt, så det gik gnidningsfrit. Det her med at drikke 1,5 liter i døgnet. Det var rigtig rigtig svært for hende, men altså så købte vi en smart drikkedunk og lavede nogle

aftaler med pædagogen oppe i skolen, og så gik det egentlig fint... Alt i alt har det været okay at implementere, fordi vi har kunne få opbakning fra skolen af”.

Hvordan er initiativet implementeret?

Aalborg og Jammerbugt Kommune har opkvalificeret alle sundhedsplejersker med den nyeste viden indenfor renlighedstræning og behandling af inkontinens. Skolesundhedsplejersker italesætter renlighed til indskolingssamtaler i 0. klasse og samtaler i 7. og 9. klasse, og hjælper forældre med at aflæse væske-vandladningsskema og støtter de forældre, der har udfordringer med deres barns renlighed. Børneafdelingen superviserer sundhedsplejersker i fortolkning af væske-vandladningsskema og hvilken behandling, der er mulig, hvis ændring af vaner ikke er tilstrækkelig. Børneafdelingen giver sparring til sundhedsplejersker og læger 1½t./uge og superviserer i behandlingsmetoder. Sundhedsplejersker klæder pædagoger i dagtilbud og lærer på skoler med viden og afholder forældrearrangementer om renlighedstræning og inkontinens. Praksispersonale i Almen Praksis får tilbudt webinar. Forløbsbeskrivelsen er justeret og temaet drøftes i lægefora. Viden og erfaring spredes til de 8 nordjyske kommuner.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Hjemmesiden har de første 9 måneder haft 30.410 besøgende. Forældre såvel som fagfolk har nu gode råd, et letforståeligt væske-vandladningsskema, der gør det let at forstå, at inkontinens ofte hænger sammen med toilet- og drikkevaner. Nu kan børn få hjælp inden skolestart og være sammen med andre børn uden at skulle opleve skyld og skam. I skoleåret 2022/23 blev en anonym spørgeskemaundersøgelse sendt ud til alle børn i 0. klasse og 3./4. klasse i Aalborg og Jammerbugt kommune. Formålet var at undersøge forekomsten af inkontinens, forekomsten af følelsesmæssige og adfærdsmæssige symptomer, trivsel samt hjælpesøgningsadfærden blandt forældre ift. deres børns inkontinensproblematik forud for lancering af hjemmesiden. Spørgeskemaet sendes igen i skoleåret 2025/2026 til børn i 0. klasse og 3/4. klasse for at undersøge effekten af initiativet. Studerende fra Aalborg Universitet har evalueret indsatsen: En mor til en 7-årig fortæller: ”Jamen jeg synes jo egentlig bare at sproget det er for alle, det er godt penslet ud, hvad inkontinens er. Også bare inden det her brev kom ud fra skolen i sin tid, der har jeg altid haft den opfattelse at børn ikke var inkontinente, men nogle udvikler sig over længere perioder end andre. Men altså det har faktisk været rigtig fint, der er blevet sat noget mere fokus på det, og det blev så fint forklaret, for det gør det virkelig på hjemmesiden. Der er meget fokus på, at det ikke er psykisk, det er ikke stress, det er noget rent fysiologisk. Der er jo rigtig mange der tror noget. Det gav mig bare noget evidens og nogle facts på bordet, at det er sådan det er. Der er alle de der mormødre der siger ’hun er stresset’, og hun er alt muligt. Det var faktisk rigtig rigtigt rart at have noget evidensbaseret på det.”

Personalets anerkendelse af initiativet?

Sundhedsplejersker har et sted, de kan henvise til og selv genbesøge evidensbaseret viden ved behov. Hospitalet ser nu kun de svære tilfælde. Forældre giver udtryk for, er det lettere at gå i gang med ændring af toilet- og drikkevaner, når de støttes af ekspertviden på hjemmeside og fagfolk, der ved noget om emnet.

Hvordan kan initiativet spredes?

- Kompetenceudvikle sundhedsplejersker
- Dagtilbud anvender Tætogetør i samarbejde med forældre
- Fagligt selskab spreder nationalt
- Influencere og annoncer bryder tabu for unge og forældre på sociale medier.

Forudsætning er troværdig viden, som en mor til en 6-årig har udtrykt det: ” Det er jo også rart at have et eller andet, man kan gøre, altså få nogle råd til, hvad kan man sådan gribe i som forældre. Så det har vi i hvert fald, nu har vi sådan noget ”morgen-skål” pludselig, hvor vi prøver at få ham til at drikke et helt glas vand..”. Barrieren er lægmandsviden.

Indstilling 17: Ungecaféer ved Ungdommens Røde Kors, i Psykiatrien i Region Syddanmark

Titel på initiativet:

Ungecaféer ved Ungdommens Røde Kors, i Psykiatrien i Region Syddanmark

Ansvarlig for initiativet:

Ungdommens Røde Kors: Marianne Bruhn, Seniorkonsulent. Psykiatrien Region Syddanmark: Lotte Slot Jensen, Frivillighedskoordinator, Projektet i Region Syddanmark er treårigt, er støttet af Velux-fonden og evalueres af VIVE.

Organisatorisk forankring for initiativet:

Ungdommens Røde Kors og Psykiatrien i Region Syddanmark (i psykiatri-administrationen)

Navn:

Lotte Slot Jensen

E-mail:

lsj@rsyd.dk

Telefonnummer:

+4523453757

Starttidspunkt for initiativet:

I Region Syddanmark har samarbejdet med Ungdommens Røde Kors (URK) været som følger:

- Børn/ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense: Februar 2017
- Psykiatrisk Afdeling Vejle (målrettet voksne under 30 år) November 2023
- Psykiatrisk Afdeling Esbjerg (målrettet voksne under 30 år) December 2023
- Børn/ungdomspsykiatrisk Afdeling Aabenraa Q1 2024

Ti år, ti ungecaféer. Unge frivillige fra Ungdommens Røde Kors har siden 2014 understøttet hospitalscafeer i psykiatrien. Når der i Psykiatrien i Region Syddanmark åbner en ungecafé i Aabenraa i 2024, bliver det URK's tiende hospitalscafé i psykiatrien.

Hvad er formålet med initiativet?

Unge patienter i psykiatrien kan føle sig uden for ungdomslivet. Når de bliver indlagt i psykiatrien, fortsætter ungdomslivet for deres venner og klassekammerater og afhængigt af, hvor lang tid de unge mennesker er indlagt og hvad deres sårbarhed er, så kan det opleves, som om de ikke længere er en del af ungdoms-fællesskabet.

Her kan unge-caféerne ved Ungdommens Røde Kors tilbyde unge patienter i psykiatrien et unge-rum, et sted med fokus på ungdom og ikke på sygdom, hvor man kan være sammen med andre unge uden et behandlingssigte. Et hårdt tiltrængt frikvarter for de unge, som bare ønsker at være ung ligesom alle andre unge, men hvor hverdagen er sværere at være i end hverdagen for de kammerater, der ikke er ramt af psykisk sygdom. I unge-cafeerne mindskes ensomheden og de unge frivillige er positive rollemodeller for unge sårbare patienter.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Psykiatriske patienter på børne-/ungdomspsykiatriske afdelinger og unge patienter under 30 år på psykiatriske afdelinger i Region Syddanmark.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Det er relativt nyt at have frivillige i psykiatrien. Det samme gør sig gældende i forhold til at have unge frivillige i psykiatrien i en aktivitet målrettet de unge patienter.

Det er helt nyt at have en frivillig-aktivitet, som er målrettet de unge patienter og som både findes på børn/unge afdelinger og på voksenafdelinger, hvor caféen er målrettet indlagte patienter under 30 år.

På Psykiatrisk Afdeling Vejle er der mulighed for at unge patienter, som har et særligt behov for at have en mindre og uformel kontakt til psykiatrien, bliver tilbudt at deltage i ungecaféerne efter udskrivelse, dette kan være understøttende for deres recoveryproces. Det er psykiatripersonalet som vurderer hvilke patienter der kan have gavn af dette tilbud.

Hvordan er initiativet implementeret?

På børn/ungeafdelingen i Odense er ungecaféen åben 2 gange om ugen. Caféen holder til på et af fællesområderne inde på afdelingen, den er en fast del af uge-skemaet og nævnes på morgenmøder, som et af aktivitetstilbuddene. Patienterne motiveres og støttes til at deltage i caféen.

På Psykiatrisk Afdeling Vejle er der ungecafé en gang om ugen, den nævnes også som en del af aktivitetstilbuddene i huset, de unge patienter motiveres og støttes til at deltage i caféen.

På Psykiatrisk Afdeling Esbjerg er der ungecafé en gang hver anden uge, den nævnes også som en del af aktivitetstilbuddene i huset, de unge patienter motiveres og støttes til at deltage i caféen.

På Børn/unge afdelingen i Aabenraa forventer vi af afholde cafe hver uge, med opstart i første kvartal i 2024.

På alle afdelinger er personalet informerede og indforståede. De støtter op om caféerne ved at motivere de unge patienter til at deltage og ved at give de frivillige feedback på aktiviteterne. Der er desuden faste

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Unge, som er indlagte i psykiatrien i gennem længere perioder, står i en særlig sårbar situation. Den unikke og dannende ungdomstid forsvinder, mens energien bliver brugt på at være syg. Den unge kan let føle sig afkoblet eller udelukket fra fællesskabet, når venner, studie, fester og verden bare forsætter udenfor (skriv sammen) psykiatrisygehuset. Derfor er det særligt vigtigt at tilbyde stærke, ungefællesskaber for de unge indlagte.

Hvis unge psykiatriske patienter føler sig afkoblede eller udelukkede fra unge-fællesskaber, bidrager det ikke til at være modtagelige for behandling eller til deres recovery-proces. Derfor vil Psykiatrien i Region Syddanmark gerne understøtte, at der er et unge-tilbud inde i psykiatrien, hvor der ikke er et behandlende fokus, men som udelukkende handler om samvær og aktiviteter med andre unge.

Tilstedeværelsen af unge frivillige, der ser den enkelte patient som "ung" i stedet for "syg" og gerne laver sociale aktiviteter med dem, bidrager til afstigmatisering og aftaubisering af fordomme om, hvad det vil sige at være ung med en psykisk sygdom.

URK's unge frivillige tør at være i det svære. Derfor er det prioriteret at have civilsamfundstilbud målrettet de unge psykiatriske patienter. Det har tidligere ikke været muligt, (komma væk) at have sådanne samarbejder på tværs af sektorer. Anderledes forholder det sig i somatikken, hvor tilstedeværelsen af en hel vifte af social-humanitære organisationer længe har gjort en positiv forskel for indlagte børn og unge. Initiativet med hospitalscafeer i psykiatrien har dermed været med til at skabe en større lighed i de tilbud om fællesskaber, der tilbydes patienter, uanset om de har en fysisk eller psykisk sygdom.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Der er stor velvilje blandt psykiatripersonalet til at igangsætte og understøtte ungecaféerne. Personalet oplever caféerne som et frirum for de unge patient, og et tilbud som er både gavnligt og velkomment. Ungecafeerne fremmer social trivsel, mestring af eget liv og skaber et afbræk i svære sygdomsforløb. Der gives en pause med plads til ungeliv. Samværet med en ung-til-ung tilgang stimulerer den sociale rehabilitering og kan derfor ses som forberedelse i overgangen til udskrivelse. Denne viden er indsamlet i forbindelse med URKs kampagner #SygtUng #SygtUng | URK.dk og URKs Ungereform Ny Unge-reform skal sikre en god overgang til voksenlivet | URK.dk hvor unge frivillige har indsamlet feedback fra frivillig aktivitetsledere, tidligere og nuværende deltagere og samarbejdspartnere. Ungecaféerne er et frirum, hvor

de indlagte børn og unge ikke analyseres eller vurderes af de frivillige, hvorfor værdien af aktiviteten endnu ikke er dokumenteret kvantitativt. En anden indikation på værdiskabelsen er, at der er en større efterspørgsel på ungecafeer i psykiatrien, end URK har finansiering til at kunne understøtte.

Hvordan kan initiativet spredes?

En frivillighedspolitik kan hjælpe sygehuse og civilsamfundsorganisationerne med at skabe samarbejder. Det er vigtigt, at der er en regional medarbejder, der kan være brobygger til civilsamfundet. Denne medarbejders opgave er, at skabe forståelse og indsigt for begge parter i et regionalt-civilsamfundssamarbejde. Derudover kan medarbejderen bistå med den formelle og koordinerende del, for at aflaste de enkelte sygehuse. Desuden er det en fordel hvis regionens hospitalspersonale og beslutningstagere får viden om værdien af frivilliges indsats som et supplement til den professionelle indsats. Det er også nødvendigt med viden om, hvilke vigtige parametre der skal til for at få civilsamfundssam

Indstilling 18: Klædeskabet

Titel på initiativet:

Klædeskabet

Ansvarlig for initiativet:

Socialsygeplejerskerne på Akutafdelingen på Nykøbing F Sygehus

Organisatorisk forankring for initiativet:

Akutafdelingen og Røde Kors

Navn:

Carina Hansen

E-mail:

Carinh@regionsjaelland.dk

Telefonnummer:

+45 93570278

Starttidspunkt for initiativet:

2023

Hvad er formålet med initiativet?

For mange patienter er det en uventet begivenhed at blive indlagt på sygehuset. Flere bliver indlagt i tøj som de kom til skade i, og tøjet kan være ødelagt. Desværre er det heller ikke alle patienter som har pårørende der f.eks. kan komme med nyt tøj. Faktisk oplever socialsygeplejerskerne ofte at de allermest udsatte patienter ikke har noget socialt netværk som kan hjælpe dem. Det opleves som meget stigmatiserende at blive sendt hjem i sygehusetstøj eller det ødelagte og beskidte tøj man ankom i. Derfor har socialsygeplejerskerne taget initiativ til et nyt samarbejde med Røde Kors lokale genbrugsbutik, hvor Røde Kors donerer tøj til Klædeskabet og sørger for at fylde op, så personalet har behageligt og rent tøj til de mest udsatte patienter.

Hvem er målgruppen for initiativet?

De allermest udsatte borgere, som enten ikke har pårørende, netværk, økonomi eller ressourcer til at anskaffe tøj og sko som de - med værdighed - kan forlade sygehuset i.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Da Nykøbing F Sygehus har et velfungerende samarbejde med Røde Kors i forvejen (Patientstøtter på 5 afdelinger) øjnede socialsygeplejerskerne muligheden for at indgå et nyt samarbejde med Røde Kors ift. at få systematiseret det i forvejen etablerede Klædeskab. Før initiativet i 2023 var det socialsygeplejerskerne som afhængig af tidsmæssige ressourcer fandt tøjdonationer. Det var en krævende opgave. Der manglede tøj og der var ikke system i skabet. Nu har Røde Kors lokalafdeling indgået aftale med Akutafdelingen om at de frivillige patientstøtter varetager tøjskabet. Røde Kors lokalafdeling donerer således løbende tøj til skabet og patientstøtterne (som sidder i lokalafdelingens bestyrelse) fylder skabet op, sorterer tøjet og sørger for at der er årstidsbestemt tøj til patienterne på tværs af hele sygehuset.

Hvordan er initiativet implementeret?

Formaliseret samarbejde mellem Akutafdelingen og Røde Kors lokalafdeling, hvor Røde Kors patientstøtterne hver mandag sorterer tøjet og sikrer sig at der er nok årstidsbestemt tøj. Røde Kors patientstøtterne som samtidig sidder i lokalbestyrelsen henter tøj fra den lokale genbrugsbutik. Klædeskabet er et tilbud til alle patienter på sygehuset og der udleveres tøj ca. fem gange om måneden.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Det handler om værdighed. Det ligger socialsygeplejerskerne meget på sinde at patienterne går fra sygehuset med værdighed. Det opleves som meget stigmatiserende at blive sendt hjem i sygehusets tøj eller det

ødelagte og beskidte tøj man ankom i. Som den ene socialsygeplejerske fortæller: Patienterne vil bare gerne ligne os andre ude i samfundet, men for gadesoverne (red. hjemløse) handler det simpelthen også om at kunne holde varmen, og det kan de ikke når vi udskriver dem direkte til gaden i en tynd hospitalsskjorte. Værdien af samarbejdet kan ses ved at Klædeskabet benyttes på tværs af huset. Patienterne er taknemmelige og det er tilfredsstillende for personalet at kunne udskrive patienterne i ordentligt tøj.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Initiativet er støttet og anerkendt af sygehusets Patient- og pårørenderåd. Initiativet har fået omtale i Sygehusledelsen Nyhedsbrev (uge 39) og har senest på én dag fået godt 500 positive tilkendegivelser og 400 delinger på sygehusets facebookside, målrettet borgere. Det ligger langt de fleste af os på sinde at vores medmennesker har det godt. Sociodemografisk er sygehusets optageområde meget udfordret, men området er også karakteriseret ved sammenhold og at man drager omsorg for hinanden. For personalet ligger der udover omsorg, værdighed og etisk hensyn i at kunne udskrive en patient som ser soigneret ud. De frivillige i Røde Kors er stolte af at deres organisation spiller en rolle i, at sikre at patienterne får det bedst mulige tilbud på sygehuset.

Hvordan kan initiativet spredes?

Et par dedikerede medarbejdere, et lokale/skab og en genbrugsbutik er alt hvad man behøver for at komme i gang. Initiativet er drevet af den gode idé og af samarbejdspartnere som har lysten til at hjælpe deres medborgere.

Indstilling 19: Vidensenhed for rehabilitering og palliation ved Sår og Amputationer, ViRSA

Titel på initiativet:

Vidensenhed for rehabilitering og palliation ved Sår og Amputationer, ViRSA

Ansvarlig for initiativet:

Ulla Riis Madsen, Sygeplejerske og lektor, Holbæk Sygehus og REHPA, National Videncenter for Rehabilitering og Palliation.

Organisatorisk forankring for initiativet:

ViRSA er en regional enhed i Region Sjælland, forankret på ortopædkirurgisk afdeling, Holbæk Sygehus. ViRSA arbejder tæt sammen med Amputationsforeningen om udvikling af ViRSA og de forskellige projekter der er sat i gang siden starten.

Navn:

Ulla Riis Madsen

E-mail:

urm@regionsjaelland.dk

Telefonnummer:

+45 93576367

Starttidspunkt for initiativet:

December 2020

Hvad er formålet med initiativet?

ViRSA har til formål at samle, skabe og formidle viden om rehabilitering og palliation i forbindelse med benamputationer til patienter, pårørende, klinikere samt beslutningstagere. Alle er enige om at man skal gøre alt hvad man kan for at forebygge benamputationer, men det er ikke alle benamputationer der kan og skal undgås. Og for dem der får benet amputeret, er kvalificeret rehabilitering afgørende for hvilket liv de får mulighed for at leve efterfølgende. Da patienter som får amputeret ben udgør en forholdsvis lille patientgruppe (ca. 1800 årligt på landsplan/ 250 i Region Sjælland, hvoraf 37% dør indenfor det første år), er det vanskeligt at sikre tilstrækkeligt højt erfaringsgrundlag, og dermed kompetencer hos det udførende personale, på tværs af sundhedssektoren. Det er da også kendt, at der er store forskelle på hvilken rehabilitering og palliation disse patienter tilbydes, og det varierende serviceniveau og den mangelfulde koordinering på tværs gør, at der er patienter, der tabes i forløbet. For at komme nogen af de udfordringer i møde som disse patienter oplever, har vi i tæt samarbejde med Amputationsforeningen, oprettet ViRSA og igangsat en række projekter som; personlig rådgivning til alle benamputerede, informativ hjemmeside, tilbud om rehabiliteringsophold med fokus på psyko-socialt indhold.

Hvem er målgruppen for initiativet?

ViRSA retter sig både imod patienter der har fået amputeret ben eller er i risiko for samme og deres pårørende.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Med oprettelsen af en vidensenhed, er det vores tanke, at vi kan samle skabe og formidle viden der kan være med til at sætte fokus på denne historisk set lavt prioriterede patientgruppe, og dermed udfylde nogen af de mange videnshuller der findes på området. Det skal gerne være med til at løfte kvaliteten i de tilbud om rehabilitering og palliation der findes på området. Med vidensenheden ViRSA, afprøver vi en model der kan være med til at sikre kvalificeret rehabilitering til små patientgrupper med komplekse behov for rehabilitering, som vil kunne overføres til andre små patientgrupper. ViRSA arbejder tæt sammen med amputationsforeningen, om at bygge bro imellem de mange forskellige aktører i rehabiliteringsforløbene på måder, så det er meningsfuldt for patienterne. Det kræver nogen gange at vi tænker nyt om hvordan vi kan samarbejde på tværs af region, kommuner, sundhedsklynger og civilsamfundet, som vi gør i amputationsrådgiver projektet.

Hvordan er initiativet implementeret?

ViRSA har i dag en hjemmeside, som giver svar på nogen af de 1000 spørgsmål der opstår når man har fået amputeret et ben, eller er en fagperson, som måske kun sjældent står for at skulle træne/ pleje/ behandle en patient efter en benamputation. Hjemmesiden kan tilgås her. Det meste af indholdet på hjemmesiden er generisk og vil være relevant uanset hvor i landet man bor/arbejder.

ViRSA udbyder i samarbejde med Amputationsforeningen og REHPA, rehabiliteringsopholdet "Videre i livet efter benamputation". Dette skal danne grundlag for forslag til kommuner om indhold organisering af psykosocial rehabilitering til målgruppen.

Fra 2023 støtter Region Sjælland driften af ViRSA økonomisk, herunder at alle der får amputeret ben i Regionen, nu får tilbud om en personlig uvildig rådgiver de første 12 måneder efter operationen. Læs mere om Amputationsrådgiver projektet her.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Med Amputationsforeningen har vi hele tiden "fingeren på pulsen" i forhold til hvilke forhindringer de benamputerede oplever i hverdagen, og har mulighed for at tænke de ressourcer foreningen har, ind i ViRSA's tilbud – som det f.eks. sker på vores rehabiliterings ophold på REHPA.

Med oprettelse af ViRSA's hjemmeside, tilbydes nu et samlet sted hvor al relevant information er samlet – det har længe været efterspurgt hos både patienter, pårørende og personale. I forbindelse med REHPA opholdene, har vi et særligt fokus på de pårørende, både som ressource, men også på deres behov idet en benamputation påvirker alle aspekter af livet – også for de pårørende. En ting der særligt træder frem er, at det er de pårørende der søger information og i høj grad står for kontakten til de forskellige instanser, hvilket vi så understøtter i den måde vi informerer på. Samtidig gør det også, at vi skal have særlig opmærksomhed på den del af patientgruppen som ikke har nogen pårørende, og her spiller vores amputationsrådgivere, sammen med rådgiverne fra Amputationsforeningen en helt særlig rolle. - Alle projekter som ViRSA er involveret er enten deciderede forskningsprojekter, eller er udviklingsprojekter som følges med forskning. Her bruges både kvantitative og kvalitative metoder.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Det har længe været et stort ønske blandt det personale som arbejder med amputationsrehabilitering, at der blev sat fokus på patientgruppen, så nogen af de uligheder de oplever i deres hverdag, kan blive udlignet. Det fremkom blandt andet i arbejdet med Kortlægning af regionale og kommunale tilbud om rehabilitering til personer der får amputeret ben i Danmark som REHPA stod for i 2021.- ViRSA afholdt i november 2023 det første tværfaglige og tværsektorielle seminar om amputations rehabilitering i Region Sjælland. Her var alle fire sygehuse, 16/17 kommuner samt civilsamfundet repræsenteret blandt de i alt 80 deltagere (9 faggrupper). Det store fremmøde vidner om stor opbakning, hvilket mange også direkte har givet udtryk for.

Hvordan kan initiativet spredes?

Oprettelse af vidensenheder på områder med små patientgrupper der har komplekse behov for rehabilitering, kan vise sig som en ny handlingsmulighed, man som region og kommuner kan gøre brug af, for at sikre også disse borgere kvalificerede tilbud.

Konkret på området omkring benamputation, kunne man forestille sig at oprette et nationalt videncenter, med regionale underafdelinger, da meget af den viden vi samler skaber og formidler i ViRSA har interesse for hele landet og kunne skabe værdi for langt flere i en sådan opskalering.

En væsentlig barriere for at etablere lignende vidensenheder i andre regioner, er at patienter der får amputeret ben fortsat er en lavt prioriteret gruppe.

Indstilling 20: Klædeskabet

Titel på initiativet:

Klædeskabet

Ansvarlig for initiativet:

Lis Andersson og gruppe i samarbejde med Tina Marie Aarup frivillighedskoordinator

Organisatorisk forankring for initiativet:

Aalborg Universitetshospital og De Frivillige på Aalborg Universitetshospital (De Frivillige er forankret i organisationen)

Navn:

Tina Marie Aarup

E-mail:

tma@rn.dk

Telefonnummer:

+4529394171

Starttidspunkt for initiativet:

August 2023

Hvad er formålet med initiativet?

Etableringen af et "Klædeskab" med rent brugt tøj til både mænd og kvinder skal sikre, at ingen patienter behøver at blive udskrevet i hospitalstøj. Personale på Aalborg Universitetshospital oplever ofte, at patienter må udskrives i hospitalstøj, hvis patientens eget tøj må kasserers, er itu e.lign. og hvis patienten ikke har pårørende, som kan komme med skiftetøj. En af hospitalets frivillige oplevede, at en netop udskrevet patient måtte tage en taxa hjem iklædt hospitalstøj og blev derfor nysgerrig på problemets omfang og om der kunne gøres noget for disse patienter. Hun forhørte sig blandt hospitalets personale, og behovet viste sig at være stort.

Hvem er målgruppen for initiativet?

- Primært socialt udsatte/hjemløse, som ofte kun har det tøj, de står og går i.
- Patienter uden pårørende eller hvis pårørende bor langt væk og ikke har mulighed for at komme med tøj.
- Aflastningspatienter som ikke har pårørende.
- Respektfuld påklædning af afdøde, der ikke har mulighed for eget tøj.
- Patienter i akutmodtagelsen, som får deres tøj klippet i stykker.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Klædeskabet er etableret via et unikt samarbejde mellem de frivillige og hospitalets personale. Personalet har mulighed for at donere deres brugte rene tøj til Klædeskabet. Tøjet indsamles hvorefter de frivillige sorterer og lægger tøjet på hylder i et dertil indrettet rum. Personalet kan herefter rekvirere tøj fra Klædeskabet hos de frivillige, som bringer tøjet til den relevante afdeling, eller personalet kan selv hente en nøgle i hospitalets reception. Der har ikke tidligere været en funktion på Aalborg Universitetshospital, hvor alle patienter, der har behov, kan få tøj, sko og overtøj ved udskrivelsen.

Hvordan er initiativet implementeret?

De Frivillige organiserer Klædeskabet, og personalet kan rekvirere tøjet hos De Frivillige eller selv hente det i Klædeskabet, der har adgang hele døgnet. Personalet kan aflevere donationer i to containere, der er opstillet centrale steder på hospitalet. De frivillige indsamler og sorterer tøjet efter art, størrelse og om det er til herrer eller damer. Overskydende tøj afleveres til en genbrugsbutik, så tøjspild undgås.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Patienter, der tidligere blev udskrevet i hospitalstøj og måske var nødt til at benytte offentlig transport, kan nu forlade hospitalet med værdighed og måske føle sig "mere raske." Hjemløse bliver udskrevet med pænt og passende tøj til årstiden. Patienter der ikke har eget tøj og som skal på aflastningsophold. Kan få pakket nogle sæt, så der er lidt at gøre godt med i starten. Patienter udtrykker taknemlighed, og det højner patientoplevelsen i mødet med sundhedsvæsenet. De Frivillige fører en logbog i Klædeskabet. Her registrerer sundhedspersonalet, når de henter tøj. Logbogen viser, at der er stort behov. Der har fx været ca. 30 donationer af tøj til patienterne på 2 måneder. Til en artikel i Nordjyske Stiftstidende 4. december 2023 udtaler en af hospitalets sosu-assistenter, at hun henter tøj i Klædeskabet flere gange om ugen.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Personalet giver udtryk for stor glæde ved at kunne udskrive patienter i pænt og rent tøj. Det store antal donationer viser også, at personalet har taget initiativet til sig. Det glæder personalet og De Frivillige at have mulighed for at gøre en forskel for borgere og bidrage til at udjævne uligheder. Det giver også en besparelse i forhold til hospitalstøjet, da det sjældent kom retur fra hjemsendte patienter.

Hvordan kan initiativet spredes?

Alle hospitaler med et frivilligkorps kan uden videre kopiere initiativet. Det kræver blot et egnet rum, et par stålbure, hvor personalet er villige til at aflevere donationer. Frivillige, der vil/kan systematisere indsamlingen er helt afgørende for succes. Initiativet forudsætter, at der er opbakning fra ledelsen. En udfordring kan være travlhed i hospitalets afsnit, så personalet ikke ser eller kan udnytte tilbuddet eller hvis den fysiske afstand er for stor fra den pågældende afsnit og til Klædeskabet. For at imødegår denne udfordring har vi derfor oprettet et mindre depot i vores akutmodtagelse. Her er det også Frivilligkorpset, der vedligeholder depotet.

Indstilling 21: Det Tværsektorielle Fællesteam

Titel på initiativet:

Det Tværsektorielle Fællesteam

Ansvarlig for initiativet:

Psykiatrisk Center Amager og Københavns Kommune

Organisatorisk forankring for initiativet:

Psykiatrisk Center Amager og Københavns Kommune

Navn:

Ursula Aidt

E-mail:

ursula.pie.aidt@regionh.dk

Telefonnummer:

+45 29310326

Starttidspunkt for initiativet:

1.1.2023

Hvad er formålet med initiativet?

Et fælles ønske om at nå en særlig udfordret patient/borger gruppe. Man ønskede at rykke de respektive fagligheder tættere sammen om denne gruppe, da uligheden i behandling af denne gruppe er markant. Det Tværsektorielle Fællesteam blev igangsat for at hjælpe en særlig gruppe af meget udsatte hjemløse mennesker med svær psykisk sygdom og rusmiddelforbrug, som har svært ved at søge hjælp, og som både sundhedsvæsen og kommunale tilbud sjældent lykkes med at hjælpe. De massive problemer i form af psykisk sygdom, rusmiddelforbrug og sociale problemstillinger overskygger gensidigt hinanden, og fastholder personen i en fastlåst situation som hjemløs. Der er et tydeligt behandlingsbehov af de nævnte problemstillinger, som hænger tæt sammen og ikke kan behandles uafhængigt af hinanden. Tidligere skulle problemstillinger behandles 3 forskellige steder, i både regions- og kommunalt regi. Patienterne oplevede sig som kasterbold mellem de forskellige instanser.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Målgruppen er hjemløse mennesker fra 18 år, med svær psykisk sygdom og rusmiddelforbrug. Det er mennesker der ligger lavest i samfundets hierarki, de der typisk "falder mellem alle de stole der måtte være". Mange har haft en opvækst præget af vanrøgt, misbrug og overgreb, og har fra en tidlig alder stiftet bekendtskab med både stofmiljø, kriminalitet og psykiatri. Det er mennesker med meget barske og udfordrende liv, hvilket også har medført mistillid til det omgivende samfund og offentlige tilbud.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Indsatsen er nyskabende ved at den kan varieres afhængigt af, hvad patienten har mest brug for og kan motiveres for på det givne tidspunkt. Det Tværsektorielle Fællesteamet arbejder som en sammenhængende triangel, hvor de kan bidrage med den faglighed som nu og her giver mest mening for patienten. Teamet agerer bindeled til de tilbud, der kan skabe værdi for patienten. Dette ved at støtte og guide patienten til at indgå i fællesskaber, hvor de ikke føler sig udenfor. Samtidig understøttes oplevelsen af at være en ligeværdig borger i samfundet. Patienterne oplever derved en større accept af sig selv, og oplever at de bliver inkluderet i samfundet på lige vilkår med andre. Teamet understøtter denne gruppes rettigheder i samfundet, og har kontakt med mange aktører, fx "Projekt udenfor", "Fedtekælder", "Hus forbi", "Folkets hus", "Gadens stemmer", Christiania, "Nemoland", "Pakhuset", Røde Kors klinikken og mange andre.

Hvordan er initiativet implementeret?

Teamet arbejder på alle hverdage, de er opsøgende, og arbejder ud fra patienternes præmisser. Teamet består af en special uddannet psykiatrisk sygeplejerske fra psykiatrisk Gadeplansteam, Psykiatrisk Center Amager, en rusmiddelbehandler fra Københavns kommune og en sagsbehandler/myndighedsperson fra Hjemløseenheden i Københavns kommune. Hver person er forankret i deres enhed for på den måde at sikre høj faglighed. Dvs. at teamet i høj grad er selvledende, om end de hver især har en fagleder i deres respektive enheder. Teamets arbejde er fuldstændigt fleksibelt, og kan hele tiden tage højde for borgers nuværende situation, der som bekendt kan ændre sig fra time til time. Denne form for organisering i et meget kaotisk miljø har vist sig at være en meget vigtig faktor for de borgere teamet har kontakt med. Styregruppen består af: Maria Bødker Boje; Lise Valentin Bayer; Pedro Casado Michael; Janne Bech Jensen; Louise Rabøl, Jens Rasmussen

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Gruppen af patienter der er tilknyttet fællesteam, har altid haft store udfordringer i at modtage hjælp og behandling. De bliver oftest mødt med opgaven fra både professionelle og civilsamfund. De har svært ved at tage imod den mest velmenende hjælp, da de ofte har mødt svigt og aldrig den langvarige hjælp og relation der er behov for. Oftest modtager de kun hjælp fra civilsamfundet, såsom mad og lign., men ikke den professionelle hjælp der er behov for.

Ved at fællesteam, arbejder sammen på daglig basis, og hele tiden skifter imellem de forskellige fagprofessioner, kan patienten hele tiden få den hjælp de er klar til her og nu. Det er en professionel behandling de modtager, der kan få dem videre i mere etablerede systemer. Og en hjælp til at lære at begå sig i civil samfundet, så man bliver en ligeværdig borger, og ikke altid på kanten eller udenfor civil samfundet. Fællesteamet bliver ved at være der, selv når det tager lang tid at skabe en tryghed ift at modtage hjælpen.

Ved at patienten opnår denne form for tryghed, og formår at genetablere tillid til andre mennesker i det omgivende samfund, og ikke mindst de oplever en fornyet tro på sig selv har en betydelig værdi for denne gruppe mennesker.

Teamet bruger meget tid på netværksarbejde med og i civilsamfundet, og på at skabe forståelse for gruppen, ved at udbrede viden om deres eksistens, og ved at italesætte gruppens udfordringer og livsvilkår, til det omgivende samfund. Fællesteamet arbejder tæt sammen med en række organisationer og enheder i civilsamfundet (jvf overfor).

Teamet bruger meget tid på netværksarbejde med og i civilsamfundet, og på at skabe forståelse for gruppen ved at udbrede viden om deres eksistens, og ved at italesætte gruppens udfordringer og livsvilkår, til det omgivende samfund.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Der er stor anerkendelse af initiativet fra personalet både internt i psykiatrien og kommunen, hvor Det Tværsektorielle Fællesteam i høj grad inddrages i behandlingen af de patienter, som er svære at hjælpe. Fællesteam inddrages i høj grad i udskrivningsaftaler og i sikring af fremmøde i somatisk regi. Ligeledes er der stor efterspørgsel på, og tilfredshed med, samarbejdet med Fællesteamet fra de mange forskellige aktører i civilsamfundet som der samarbejdes med. De involverede frivillige organisationer og deres ansatte og frivillige har udtrykt, at de finder initiativet meget givende. Således at teamet er let tilgængelige og meget fleksible, personalet i teamet har en stor viden om populationen. Samt at personale og frivillige kan få faglig sparring i forhold til hvordan de kan håndtere de borgere/patienter, der benytter de forskellige tilbud.

Hvordan kan initiativet spredes?

Det Tværsektorielle Fællesteamet er et supplerende tilbud til de eksisterende tilbud. Der er skabt nogle organisatoriske rammer og et behandlingstilbud, som er på patientens præmisser. Dette vil kunne overføres til andre regioner og kommuner, men tilpasses de lokale forhold. Initiativet er allerede blevet skaleret ud, i form af kommunens Beskæftigelses enhed som fast del af teamet så også borgerens økonomi

kan afklares. Ved at initiativet spredes yderligere, ville det være værdifuldt for patienterne i teamet, at de ikke var fastlåst af deres kommuner.

Indstilling 22: Partnerskab mellem Amager og Hvidovre Hospital og Social Sundhed

Titel på initiativet:

Partnerskab mellem Amager og Hvidovre Hospital og Social Sundhed

Ansvarlig for initiativet:

Lotte Hede, stabschef i Patientforløb på Amager og Hvidovre Hospital, samt Kristina Louise Bliksted, direktør i Social Sundhed

Organisatorisk forankring for initiativet:

Initiativet er forankret i Patientforløb på Amager og Hvidovre Hospital samt i civilsamfundsorganisationen Social Sundhed.

Navn:

Simone Kruhøffer Heltoft

E-mail:

simone.kruhoeffer.heltoft@regionh.dk

Telefonnummer:

+4551413073

Starttidspunkt for initiativet:

2. halvår 2023

Hvad er formålet med initiativet?

Det overordnede formål med partnerskabet er at:

- Afprøve nye samarbejdsformer mellem det offentlige sundhedsvæsen og civilsamfundet
- Styrke den organisatoriske sundhedskompetence på Amager og Hvidovre Hospital
- Understøtte hospitalets kerneopgave og patientens vej på tværs af sektorer
- Understøtte optimal ressourceudnyttelse i den ambulante behandling og forebygge udeblivelser
- Understøtte rekruttering og bidrage til uddannelse af morgendagens sundhedsprofessionelle.

Amager og Hvidovre Hospital oplever ligesom andre hospitaler, at mange patienter udebliver fra deres ambulante aftaler, samt at en del personer efter indlæggelse ikke møder op til kommunal rusmiddelbehandling. Det betyder, at de ikke får den behandling, de har behov for, samt at hospitalets ressourcer ikke bliver brugt optimalt. Det antages, at en del af de patienter er mennesker, der af forskellige årsager står sårbart i mødet med sundhedsvæsenet. På den baggrund afprøves der i partnerskabet forskellige følgeordninger ved Social Sundhed:

- Ledsagelse til ambulante forløb for at sikre fremmøde og understøtte compliance.
- Ledsagelse af personer, der efter indlæggelse har brug for støtte til at møde op til kommunal rusmiddelbehandling.
- Ledsagelse af patienter, som henvises fra almen praksis til undersøgelse/behandling på hospital.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Den primære målgruppe er patienter på Amager og Hvidovre Hospital, som kan have behov for følgeskab for at kunne møde til aftaler på hospitalet eller i kommunal rusmiddelbehandling. Den sekundære målgruppe er sundhedspersonale på Amager og Hvidovre Hospital samt i almen praksis.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Det er nyt for Amager og Hvidovre Hospital at indgå i et forpligtende partnerskab med en civilsamfundsorganisation om at løse en udfordring som udeblivelser. Det er også nyt for Social Sundhed som civilsamfundsorganisation at indgå i et forpligtende partnerskab med et hospital. Det nyskabende består også i, at Amager og Hvidovre Hospital påtager sig et større ansvar for at sikre, at alle patienter oplever at have reel lige adgang til og udbytte af behandlingen ved at formidle kontakt til følgeskab fra Social Sundhed for de patienter, der kan have behov for det. Derudover er initiativet nyskabende i kraft af,

at Amager og Hvidovre Hospital forpligter sig til at styrke den organisatoriske sundhedskompetence blandt personalet, ligesom det er en ny måde for hospitalet at arbejde med rekruttering og uddannelse af fremtidens sundhedsprofessionelle på.

Hvordan er initiativet implementeret?

Partnerskabet løber i perioden 2. halvår 2023 til udgangen af 2024, og er aktuelt ved at blive implementeret. Med udgangspunkt i patientsammensætningen i hospitalets forskellige afdelinger er der lagt en plan, hvor initiativet i første omgang er implementeret ift. patienter i kontakt med socialsygeplejerskerne, Infektionsmedicinsk afdeling og Gastroenheden på Amager og Hvidovre Hospital. Initiativet forventes derudover snart implementeret ift. patienter i kontakt med Afdeling for medicinske sygdomme. Afprøvningen af ledsagelse til kommunal rusmiddelbehandling er også i gang. Afprøvningen af ledsagelse af patienter, som henvises fra almen praksis til undersøgelse/behandling på hospital, forventes at opstarte i den nærmeste fremtid.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Initiativet bidrager til at styrke lighed i behandling for mennesker, der står sårbart i sårbart mødet med sundhedsvæsenet. Gennem følgeordninger får disse patienter hjælp til fremmøde og har derudover en med til aftaler, der kan hjælpe med at huske, hvad der bliver talt om, og hvad der skal følges op på. På den måde er initiativet med til at sikre, at alle patienter oplever at have reel lige adgang til og udbytte af behandlingen uanset deres forudsætninger. Initiativet bidrager også til at styrke lighed i behandling for denne gruppe patienter ved at styrke den organisatoriske sundhedskompetence hos de sundhedsprofessionelle på Amager og Hvidovre Hospital, så der bliver fokus på de strukturelle forhindringer på hospitalet og i det tværsektorielle samarbejde for at sikre lighed i behandling. De foreløbige erfaringer med initiativet er positive. De patienter, der har haft et forløb med en frivillig brobygger fra Social Sundhed, har været glade for det, og flere har efterfølgende selv kontaktet Social Sundhed for at aftale yderligere følgeskab. Dataindsamlingen vil både relatere sig til de personer, der tilbydes og modtager følgeskab fra Social Sundhed, og til implementerings- og spredningsaktiviteter på de hospitalsafdelinger, der indgår i projektet, for at afdække medarbejdernes brug af tilbuddet fra Social Sundhed. Der er aftalt evaluering med udgangspunkt i følgende parametre:

Kvantitativt:

- Hvor mange patienter tilbydes følgeskab fra de tre afprøvninger, og hvor mange tager imod tilbuddet? (Der er opstillet et mål om, at 100 unikke personer tager imod tilbuddet om følgeskab i projektperioden på tværs af de tre afprøvninger)
- Hvor mange afsluttes planlagt/uplanlagt? Hvorfor?
- Hvem må afvises? Hvorfor?
- Hvilke afdelinger følges til?

Kvalitativt:

- Mulige barrierer for fremmøde og optimalt udbytte af behandling afdækkes og beskrives, både organisatorisk og patientrettet, ved opsamling af praksiserfaring hos de frivillige og ved interviews blandt udvalgte patienter og personale.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Sundhedspersonalet oplever, at mange patienter udebliver og har svært ved at leve op til de krav, der er i mødet med sundhedsvæsenet, og at de dermed ikke får den behandling, de har behov for. Personalet bruger ofte meget tid på at planlægge forløbene så godt som muligt for patienterne og sikre fremmøde. De sundhedsprofessionelle, der har gjort brug af frivillige brobyggere fra Social Sundhed, oplever det som positivt, at de på den måde kan sikre en mere håndholdt indsats til de patienter, der har behov for det, og

at de derfor undgår at "miste" patienter. Derudover oplever de, at det kan spare dem for meget tid ift. planlægning og forebyggelse af udeblivelser.

Hvordan kan initiativet spredes?

I planlægningen af både initiativet og evalueringsdesign er der tænkt i, at indsatsen skal kunne skaleres og udbredes til såvel flere afdelinger på Amager og Hvidovre Hospital, til øvrige hospitaler i Region Hovedstaden eller til øvrige hospitaler i Danmark. Det forudsætter naturligvis, at evalueringen af partnerskabet viser en god effekt ift. de opstillede mål. Partnerskabet er planlagt som et pilotprojekt med afprøvninger af konkrete indsatser, som kan justeres undervejs, efterhånden som der opnås erfaringer med implementering i de forskellige hospitalsafdelinger og øvrige sektorer.

Indstilling 23: KOL på gadeplan

Titel på initiativet:

KOL på gadeplan

Ansvarlig for initiativet:

Jannet van der Veen, sekretariatsleder i Brugernes Akademi.

Organisatorisk forankring for initiativet:

Civilsamfundsorganisationen Brugernes Akademi samt Lungemedicinsk afdeling på Amager og Hvidovre Hospital

Navn:

Anja Methling

E-mail:

anja.methling@regionh.dk

Telefonnummer:

+4520160308

Starttidspunkt for initiativet:

1. april 2023

Hvad er formålet med initiativet?

"KOL på gadeplan" er et treårigt forskningsprojekt, der blandt andet har til formål at kortlægge lungesygdommen KOL blandt udsatte borgere i Region Hovedstaden og hvor blandt andet følgende spørgsmål søges besvaret:

- Hvad er prævalensen af obstruktiv lungefunktionsnedsættelse hos socialt udsatte på gadeplan?
- Hvad er fordelingen af diagnosticeret og u-diagnosticeret KOL hos disse borgere?
- Hvor stor en andel af de fundne borgere med nedsat lungefunktion bliver efterfølgende udredt for KOL hos henholdsvis borgerens egen læge eller lungemedicinsk ambulatorium?
- Hvor stor en andel af de udredte får efter udredning ordineret medicinsk behandling for KOL?
- Hvor stor en andel af dem, der ryger, har et ønske om at stoppe med at ryge?
- Hvor stor en andel af dem, der ønsker at stoppe, siger ja tak til rygestopkursus?
- Hvilke barrierer oplever KOL-patienter i det eksisterende såvel som det brobyggende behandlingsforløb?

Som en del af projektet tilbydes der lungefunktionsscreening til socialt udsatte borgere i Region Hovedstaden, som er i kontakt med Brugernes Akademi, samt støtte til videre udredning og behandling på Lungemedicinsk afdeling på Amager og Hvidovre Hospital. Brugernes Akademi driver en mobil klinik, der tilbyder fremskudt diagnosticering og behandling af infektionssygdomme som fx hepatitis C, HIV og syfilis til socialt udsatte mennesker på gadeplan.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Initiativet retter sig mod særligt socialt udsatte mennesker, som er i øget risiko for lungesygdommen KOL, men som sjældent bliver udredt og behandlet for dette, fordi de kun i begrænset omfang er i kontakt med det almindelige sundhedsvæsen.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Initiativet er nyskabende, fordi det tilbyder screening og behandling til en gruppe meget udsatte mennesker, som er i højrisiko for at have en alvorlig sygdom, men som vi har vanskeligt ved at komme i kontakt med i det almindelige sundhedsvæsen. Derudover er initiativet nyskabende i kraft af, at det er designet som et forskningsprojekt, der sigter mod at tilvejebringe viden på et område, der er forskningsmæssigt underbelyst. Forskningsmæssigt velunderbygget viden om virkningen af denne type indsatser ift. socialt udsatte vil være et vigtigt bidrag til den fremtidige planlægning af indsatser til målgruppen, også i det almindelige sundhedsvæsen.

Hvordan er initiativet implementeret?

Projektet er forankret i Brugernes Akademis mobile klinik. Den mobile klinik er et lavtærskelstilbud, bemandet af en sygeplejerske, frivillige medicin- og sygeplejerskestuderende, samt peer-medarbejdere. I den mobile klinik er der siden ultimo 2018 hvert år screenet 500 socialt udsatte personer for hepatitis C (HCV), HIV og andre infektionssygdomme i målgruppens nærmiljø uden tidsbestilling. Klinikken har bl.a. faste check-points på den åbne stofscene på Vesterbro og Amager. Derudover besøger den mobile klinik flere gange om måneden herberge, stofindtagelsesrum o.l. andre steder i Region Hovedstaden.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Initiativet styrker lighed i behandling for en gruppe meget udsatte mennesker, som kun i begrænset omfang er i kontakt med det almindelige sundhedsvæsen, og som sjældent tilbydes screening for lungesygdommen KOL dermed ikke i tilstrækkeligt omfang udredes og behandles. Initiativet tilbyder opøgende screening til denne gruppe borgere, der hvor de opholder sig samt støtte til kontakt med relevant hospitalsafdeling mhp. yderligere udredning og behandling. Dermed er initiativet med til at sikre reel lige adgang til og udbytte af det almindelige sundhedsvæsen for en gruppe meget udsatte mennesker. Endelig bidrager initiativet til ny viden på området, som på sigt også vil styrke lighed i behandling for målgruppen. Projektets resultater bliver dokumenteret ved hjælp af spørgeskemaundersøgelser, semistrukturerede interviews, samt demografiske baggrundsvariabler (køn, alder mv.). Værdien af indsatsen bliver således dokumenteret både kvalitativt og kvantitativt.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Tobaksrygning er den største årsag til KOL og er særligt udbredt hos stofbrugere, og Brugernes Akademi møder gennem sine aktiviteter mange tidligere og nuværende stofbrugere med ringe lungefunktion. Målgruppen har dog lille eller ingen kontakt med det eksisterende sundhedssystem og bliver således ikke udredt for dette. Det er derfor indsatsen er så enormt værdifuldt, da den bygger bro mellem den udsatte borger på gaden og det etablerede sundhedsvæsen.

Hvordan kan initiativet spredes?

Initiativet er designet som et forskningsprojekt, der sigter mod at tilvejebringe ny viden, som vil være et vigtigt bidrag til den fremtidige planlægning af indsatser til målgruppen, også i det almindelige sundhedsvæsen. Selve undersøgelsen, som består af en simpel pusteprøve, er let at udføre og kræver kun let oplæring. Det vil således være let at udbrede den indledende screeningsmetode blandt sundhedspersonale i kontakt med de udsatte borgere. Patientstøtten er et centralt element af initiativet og fraværet af dette kunne skabe en barriere i anvendelsen af indsatsen andre steder i sundhedsvæsenet.

Indstilling 24: Sportskar Bornholm

Titel på initiativet:

Sportskar Bornholm

Ansvarlig for initiativet:

Merete Lund Jensen (Bornholms Hospital) og Jan Mathisen (Sportskar Bornholm)

Organisatorisk forankring for initiativet:

Børneafsnittet (SA1) på Bornholms Hospital og Sportskar Bornholm

Navn:

Merete Lund Jensen

E-mail:

merete.lund.jensen@regionh.dk

Telefonnummer:

+4538671087

Starttidspunkt for initiativet:

Est. 2021

Hvad er formålet med initiativet?

Der er heldigvis ikke mange børn med kroniske og/eller alvorlige sygdomme på Bornholm, men sygdommen fylder meget i livet for dem der er ramt. Selvom meget behandling i dag kan foregå via telemedicinske konsultationer og opfølgning i børneafsnittet, må mange børn rejse til andre hospitaler i Region Hovedstaden mhp. højt specialiseret behandling. Bornholms geografiske placering gør, at der kan være langt til Hovedstadens tilbud til børn og familier, særligt når kræfterne er få. Bornholm har også en større gruppe borgere, som har færre ressourcer. Overgangen tilbage til livet i nærområdet kan være svær. De etablerede netværk fra eksempelvis længere varende ophold på patienthoteller eller tilsvarende bliver ofte brudt. Sportskar Bornholm blev etableret med det formål at bidrage direkte til Bornholm med seje oplevelser i de vildeste drømmebiler, samt økonomisk støtte til Bornholms Hospitals børneafsnit og Lukashuset Børnehospice.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Alle bornholmske børn og deres familier som er tilknyttet Børneafsnittet på Bornholms Hospital med et særligt fokus på alvorlige og kroniske sygdomme. Børnene kan være/have været i behandling på Bornholms Hospital eller på andre hospitaler i Danmark. Alle i lokalsamfundet er velkommen til at deltage i Sportskar Bornholm dagen og bidrager dermed direkte til fællesskabet for børn der er tilknyttet børneafsnittet eller andre hospitaler i landet.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Sportskar Bornholm opstod med et hjertevarmt ønske om at bidrage med sjove oplevelser og økonomisk støtte til de børn, som er tilknyttet børneafsnittet, samt et separat bidrag til Lukashuset Børnehospice. Initiativet ud sprang af et andet lignende koncept, der foregik fysisk på Bornholm, men hvor det økonomiske bidrag endte et andet sted. Ejerne af initiativet så et behov for at skabe et tilsvarende initiativ, men noget der var dedikeret til Bornholm. Sportskar Bornholm er unik med sit veletablerede koncept. Deres tilgang er med til at skabe sammenhold i det Bornholmske samfund. De har sammen med børneafsnittet formået at engagere og inddrage klovn Plys, de har fået særtilladelse til at køre hurtigt på de Bornholmske landeveje, hvor det lokale politi eskorterer dem. De har fået skabt en unik aftale med DAT og den bornholmske lufthavn hvor lufthavnen holdes fri for dem.

Hvordan er initiativet implementeret?

Sportskar Bornholm er en årlig begivenhed. Det hele arrangeres og er implementeret i et samspil mellem hospitalets børneafsnit, hospitalsklovn Plys og Sportskar Bornholm i samarbejde med DAT og Bornholms

Lufthavn. Selvom der er tale om en årlig begivenhed med 1-2 efterfølgende arrangementer, så fylder den meget mere end blot de dage det løber af stablen. I det daglig bliver der talt meget med børnene om oplevelserne, når de er i afdelingen, det skaber en forventningsglæde. Eventet og de efterfølgende arrangementer kan bruges som en indgangsvinkel til at tale om et neutralt emne og skaber et frikvarter for børnene og deres familier. Både før, under og efter bilerne har været på øen.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Sportscar Bornholm er med til at fremme lighed i behandling for de Bornholmske børn der er tilknyttet Børneafsnittet eller andre hospitaler i landet. De opholder sig i perioder geografisk langt fra deres familie og omgangskreds. Tilbuddene på Bornholm er mere begrænset end resten af regionen pga. den lange fysiske afstand, der kan gøre det svært at deltage i tilbuddene. Netop derfor er det særlig værdsat at have det her tilbud lokalt på øen. Det kan være en støtte i overgangen tilbage til livet. På dagen kommer der 10 drømmebiler til øen eksempelvis Lamborghini. Her gives 10 gratis pladser til hospitalets børn. Alle biler holder foran hospitalet og børnene kommer ud at køre stærkt i det Bornholmske landskab i ca. 30 min. med eskorte af det lokale politi. Hospitalsklovnens Plys kigger forbi og deler røde næser ud til alle de fremmødte børn. Samme dag kan den bornholmske befolkning købe sig til en køretur i en af bilerne og få lov til at sidde med når der køres hurtigt i den lokale lufthavn. Pengene går ubeskåret til bornholmske børn tilknyttet børneafsnittet eller andre hospitaler i Danmark, samt et separat beløb til Lukashuset Børnehospice. Det indsamlede beløb anvendes til 1-2 sideløbende arrangementer om året. Her bliver der skabt gratis adgang til sjove aktiviteter. Alle i målgruppen kan deltage på lige fod uanset hvor man kommer fra i samfundet. Sidste år var der et stort arrangement i Allinge med alverdens legetøj, klatrevæg, efterfulgt af en stor fællesmiddag - en stor succes. En pige med en kronisk lidelse beskriver det meget godt: "For første gang har min sygdom gjort noget godt for mig". Hun forklarede sin børnesygeplejerske, at hendes tur i en af drømmebilerne havde været det store samtaleemne, da hun kom tilbage i skole. Det viste sig at være en rigtig god og positiv indgangsvinkel tilbage til klassen. Initiativet kan dokumenteres kvalitativt. Værdien kan bedst beskrives ved at kigge på ansigterne af de børn og søskende, som hopper op og ned ad glæde, og som for en stund glemmer sygdom. Initiativet er dokumenteret af de lokale medier m.fl. Indsamlingsbeløbet bliver dokumenteret i regnskaber.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Initiativet er ikke blot værdifuldt for børnefamilierne og samfundet på Bornholm. Det involverede personale og alle de frivillige kræfter og samarbejdspartnere anerkender initiativet som værdifuldt, og deltager år efter år. Hospitalspersonalet får værdifulde oplevelser sammen med børnene og deres familier. Relationerne bliver styrket med samværet og kendskabet til hinanden større. Efter at Sportscar Bornholm har været på øen, er det samtaleemnet for børn og i virkeligheden for alle de andre indlagte på hospitalet. Børnene både glæder sig til eventet og man får et neutralt emne at tale om bagefter, hvilket kan virke lindrende i behandlingen og mere afskrækkende at komme på hospitalet. Den samme følelse gør sig gældende efter de 1-2 årlige arrangementer, hvor nye venskaber livet dannes. Kørerne der kommer med drømmebilerne, har et reelt ønske om at glæde andre og dele lidt ud af de privilegier, som de har været heldige, at arbejde sig til i livet. Det er simpelthen et rekrutteringskrav at kørerne skal gøre det af godt hjerte. På de 30. min køreture sammen med børnene sidder man på ca. 1 kvm. tæt sammen og skaber særlige øjeblikke som alle husker.

Hvordan kan initiativet spredes?

Initiativet kan skaleres til andre steder i sundhedsvæsenet. Særligt ude i de lokalsamfund, der ligger geografisk længere væk fra de større hospitaler og tilbud. Hvis initiativet skal lykkes andre steder, kræver det, at der er lokale tovholdere på de lokale børneafdelinger, som ønsker at engagere sig og stå for det praktiske, samt udvælgelse af de børn, der skal ud at køre i drømmebilerne m.m. Det kræver frivillige- og ikke mindst kræver det drømmebiler at køre i. Barrieren kan være at finde steder at køre afhængig af flere lokale samarbejdspartneres villighed til at bidrage.

Indstilling 25: PreCare-KOL

Titel på initiativet:

PreCare-KOL

Ansvarlig for initiativet:

Forebyggelses området i eHospitalet

Organisatorisk forankring for initiativet:

eHospitalet, Det Nære Sundhedsvæsen, Region Sjælland

Navn:

Marianne Neerup

E-mail:

Mnan@regionsjaelland.dk

Telefonnummer:

+4593566152

Starttidspunkt for initiativet:

1 Marts 2023

Hvad er formålet med initiativet?

Sundhedsvæsenet er under pres i Danmark. Vi bliver flere ældre. Befolkningen over 65 år har ofte flere kroniske sygdomme, det øger presset på det danske sundhedsvæsen (ældreprofilen 2019). Når flere fejler mere vil det uvægerligt betyde, at der vil være en større søgning på de danske hospitaler. Ventelisterne på behandling har gennem flere år været stigende og andelen af akutte indlagte har været høj. I pressen har vi gentagende gange hørt, om de pressede hospitaler, derfor skal det danske sundhedsvæsen gøre noget andet end det gør i dag. Et af alternativerne er at tilbyde virtuel behandling og at flytte behandling tæt på borgernes hjem. Borgere med Kronisk Obstruktiv lungesygdom (KOL) står for en del af de akutte behandlinger, der er ca. 400.000 borgere der har fået konstateret KOL i Danmark. Ved at tilbyde dem virtuel behandling, kan vi reducerer indlæggelser og give tryghed til borgerne.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Initiativet er for alle borgere med Kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL) uanset sygdomsgrad.

Hvordan er initiativet nyskabende?

Telemedicin er et nyskabende initiativ, I PreCare-KOL hjælper vi borgerne ved forværring. Vi har givet dem en saturationsmåler og et termometer. Via MIN SP (en app der logger op til borgerens journal) sender borgerne besvarelse på tre simple spørgsmål samt målinger ind dagligt. Disse data monitoreres og borgerne ringes op af uddannet sygeplejersker, hvis de har værdier der falder udenfor normalen og der ligger en plan sammen med borgeren. Borgerne har tidligere været vant til at gå til kontrol, enten hos deres egen læge eller på sygehuset, men det kunne ikke sikres at borgeren og sundhedspersonalet var i kontakt, når borgen havde meste brug for det, altså ved deres forværring. PreCare-KOL besvarer monitoreringerne alle dage året rundt.

Hvordan er initiativet implementeret?

PreCare-KOL er implementeret i alle 17 kommuner i Region Sjælland. Alle Netværksgrupper under lungeforeningen er orienteret om tilbuddet og vi har undervist de sundhedsfaglige om tilbuddet og gør det stadig. Alle borgere med KOL der bor i region Sjælland kan deltage. Så borgerne der bor langt fra egen læge eller langt fra sygehus har lige adgang til PreCare-KOL. Borgerne kan tage deres udstyr med, når de tager på besøg hos familie eller på ferie. Og så er PreCare-KOL forsat tilgængeligt. Der er en åben rådgivning som borgerne kan ringe til hver dag PreCare-KOL samarbejder med lungeforeningen, hvor lungeforeningen tilbyder digital træning og læring om sygdom samt socialt samvær ved sang for lungesyge. Der er i dag 300 borgere der er tilknyttet til PreCare-KOL og der er en støt stigning i tilgang af borgere.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Uanset hvor borgerne bor i Region Sjælland kan de deltage i PreCare-KOL. Tilbuddet er uafhængigt af om borgerne kan færdes over afstand for tilbuddet kommer ud til dem i deres eget hjem. Borgerne er ikke længere afhængige af at kunne fragte sig til egen læge eller til sygehus, de kan få kontakten hjemme fra deres egen stue og de kan sende data ind, når det passer ind i deres egen rytme. Ligeså har de borgere der ikke har bil eller kan færdes over afstand mulighed for at deltage i digitale seminar ved lungeforeningen. Dette er med til at styrke lighed i behandlingen særligt får de sårbare borgere. Vi har lavet bruger tilfredshedsundersøgelser efter 4 måneders deltagelse i PreCare-KOL og det viste at borgerne var meget tilfredse med tilbuddet. 97% udtalte at tilbuddet gav dem tryghed i dagligdagen. Vi har reduceret indlæggelser med 37 % og indlæggelsesdage for de borgere der bliver indlagt. Personalet giver udtryk for at det giver så god mening at hjælpe borgeren, når de har mest brug for hjælp. Denne gruppe af kronisk lungesyge borger giver meget udtryk for at nu er der endeligt nogen der vil lytte til dem og give dem tryghed og det gør at man bliver fagligt stolt som sygeplejerske. De frivillige i civilsamfundet som vi samarbejder med er fra lungeforeningen de giver udtryk for at det virtuelle rum de kan tilbyde giver så meget mening for borgerne. Her kan borgerne der ikke har mulighed for at tage i træningscenteret deltage i træning med andre lungesyge. Her kan de synge og have det sjovt med andre lungesyge eller lære mere om deres sygdom. At opleve mennesker med ilt der har svært ved at komme ud og være sammen med andre, at opleve dem folde sig ud og synge og blive glade giver værdi og brændstof til at forsætte det gode arbejde.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Personalet giver udtryk for at det giver så god mening at hjælpe borgeren, når de har mest brug for hjælp. Denne gruppe af kronisk lungesyge borger giver meget udtryk for at nu er der endeligt nogen der vil lytte til dem og give dem tryghed og det gør at man bliver fagligt stolt som sygeplejerske. De frivillige i civilsamfundet som vi samarbejder med er fra lungeforeningen de giver udtryk for at det virtuelle rum de kan tilbyde giver så meget mening for borgerne. Her kan borgerne der ikke har mulighed for at tage i træningscenteret deltage i træning med andre lungesyge. Her kan de synge og have det sjovt med andre lungesyge eller lære mere om deres sygdom. At opleve mennesker med ilt der har svært ved at komme ud og være sammen med andre, at opleve dem folde sig ud og synge og blive glade giver værdi og brændstof til at forsætte det gode arbejde.

Hvordan kan initiativet spredes?

Der findes mange andre kronisk syge i Danmark fx hjertesygge eller borgere med gigt de oplever det samme som vores lungesyge borgere. De tilbydes en kontrol om 3-6 mdr. og hvem afgør lige at det rammer et tidspunkt hvor de har en udfordring i deres sygdom. De kunne på samme vis have brug for en telemedicinsk hjemmemonitorering, rådgivning og vejledning, når de er på vej i forværring og hjælp til at mødes med ligestillede online, hvor de kunne træne, få patient uddannelse og nået socialt samvær med ligestillede. Dette kan udbredes til alle kronikere, det skal selvfølgelig tilpasses det kroniker gruppe har behov for fx er sang særligt vigtigt at træne for lungesyge. forudsætning et eHospital.

Indstilling 26: WeShelters Sociale Have på Bispebjerg Hospital

Titel på initiativet:

WeShelters Sociale Have på Bispebjerg Hospital

Ansvarlig for initiativet:

Daglig leder for Offsides sociale haver, Lise-Lotte Damkjær Jeppesen

Organisatorisk forankring for initiativet:

Offsides Sociale Haver drives i samarbejde mellem Københavns Kommune, Region Hovedstaden og WeShelter.

Navn:

Lise-Lotte Damkjær Jeppesen

E-mail:

lid@weshelter.dk

Telefonnummer:

+4524256832

Starttidspunkt for initiativet:

Offsides Sociale Have er et uvisiteret aktivitets- og samværstilbud, der har eksisteret siden 1990. Den Sociale Have på Bispebjerg Hospital blev indviet i 2016.

Hvad er formålet med initiativet?

Den Sociale Have danner rammen om et aktivitetsfællesskab med højt til loftet, hvor psykisk sårbare mennesker i udsatte positioner efter bedste evne kan deltage i havearbejdet, dagens aktiviteter og workshops.

Formålet er at opretholde eller forbedre det enkelte menneskes personlige færdigheder og livsvilkår. I haven bliver deltagerne en del af et grønt og givende fællesskab på egne præmisser. Havens medarbejdere tilrettelægger altid opgaverne, så de passer til det enkelte menneskes ressourcer den enkelte dag. Mulighederne varierer fra let havearbejde, som lugning og såning, til deltagelse i aktiviteter og workshops, som bl.a. yoga, biavl, blomsterbinding og udendørs madlavning. Dette er med til at øge borgernes livskvalitet.

Hvem er målgruppen for initiativet?

Havens kvaliteter opleves især hos psykisk sårbare og mennesker i udsatte positioner, som ofte kommer i haverne. Gentagne besøg gør det bl.a. muligt at følge med i udviklingen af det frø, de selv sår eller den blomst, de selv planter. Nogle gange kan brugerne få en plante med hjem. Andre gange ender frøet som en blomst i en buket eller som krydderurter på patienternes smørrebrød. Følelsen af at bidrage til noget, som andre får glæde af, giver en helt særlig ejerskabsfølelse, som styrker helingen.

Hvordan er initiativet nyskabende?

I Den Sociale Have får mennesker med social sårbarhed mulighed for at være sammen på en ny måde. Samværet sker omkring det at skabe og dyrke noget, som de ser gro. I haverne dyrker de blomster og binder buketter, som kommer ud på hospitalets afdelinger til glæde for patienter og pårørende. I "Drysseriet", hospitalets eget økologiske gartneri, dyrker de krydderurter, som anvendes i hospitalets køkken og ender som pynt på patientens smørrebrød. Brugere af Den Sociale Have bliver på den måde en del af driften på hospitalet og oplever at være til en del af et større fællesskab. "Drysseriet" er nabo til Akutafdelingens Flex Almen, en nyåbnet lægepraksis, hvor patienter med rusmiddelproblematik eller hjemløshed kan blive tilset af en praktiserende læge uden at bestille tid. De kan tage deres hund med, drikke en øl i venteværelset og møde andre ligesindede.

Den Sociale Have er åben for patienter og deres pårørende. De kan gå en tur i haven eller sætte sig på en bænk med en kop kaffe og nyde blomsterne, duftene, områdets mange egern og fugle. Patienter og pårørende kan gøre brug af haven i en tid, der både kan være præget af sorg og af glæde.

Hvordan er initiativet implementeret?

Den Sociale Have drives i samarbejde mellem Københavns Kommune, Region Hovedstaden og WeShelter. WeShelter har ved flere lejligheder inviteret ind i haven, der har dannet ramme for både kunstfernisering, koncerter og blomsterbindingsarrangementer. Både brugere af Den Sociale Have, patienter, pårørende og medarbejdere har haft glæde af arrangementerne som en lille pause i hverdagen.

Hvordan har initiativet skabt værdi for brugerne?

Den Sociale Have møder socialt sårbare personer i øjenhøjde. Arbejdet i haven giver dem noget meningsfuldt at bruge deres tid på. Samtidig møder de ligesindede.

Målgruppen kan have haft svære oplevelser på hospitalet men ved at arbejde i haven og blive en del af driften på hospitalet, kan det give nye og mere positive oplevelser med hospitalet.

En bruger af haven fortæller; *Haven hjælper mig til at tro på mig selv igen. Her føler jeg, at der er brug for mig, og jeg er noget værd. Der er altid en at tale med. Og det er også okay at ringe, når jeg har det skidt. De er med til, at jeg stadig er her.*

Der kommer ca. 45-60 brugere om ugen og deltager i aktiviteter i Den Sociale Have.

Personalets anerkendelse af initiativet?

Brugerne af haven føler, at de bidrager til noget meningsfyldt. De kan se ting, der bliver leveret til køkkenet og bliver anvendt i maden. Den ros, de får i haven, er med til at udvikle dem.

Flere medarbejdere på Bispebjerg Hospital er stolte af, at der er et åndehul på matriklen, som de kan tale med patienterne om og invitere dem til at besøge. Haven kan besøges året rundt. Derudover kan patienter i målgruppen for aktiviteterne henvises dertil efter indlæggelse.

Hvordan kan initiativet spredes?

Initiativet kan oprettes der, hvor rammerne er til det. Det skal ikke nødvendigvis være tilknyttet et hospital, men når det ligger dér, hvor målgruppen i forvejen kommer, hjælper det med at skabe positive associationer til stedet.

Indstillingen og prisen giver anledning til at sprede budskabet om WeShelters vigtige arbejde med socialt sårbare.